

**ZASTUPNIČKI DOM
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE**

456

Na temelju čl. 85., 86. i 165. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19, 26/20, 53/22, 59/23, 87/23, 50/24 i 73/24), u okviru rasprave o Prijedlogu zaključka o potrebi hitnog pokretanja procedure imenovanja ministra sigurnosti u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, predlagatelj: predsjedatelj Kluba zastupnika Socijaldemokratske partije BiH Saša Magazinović, predsjedateljica Kluba zastupnika SDS - PDP - ZA PRAVDU I RED Mira Pekić, predsjedatelj Kluba zastupnika Narod i pravda Nihad Omerović, predsjedateljica Kluba zastupnika Naša stranka - BHI KF Sabina Ćudić i predsjedatelj Mješovitog kluba zastupnika Jasmin Emrić, Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine je na 28. sjednici, održanoj 15.5.2025., usvojio sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH nalaže predsjedateljici Vijeća ministara BiH da, u skladu s čl. 10. i 14. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, imenuje i pošalje u proceduru provjere prijedlog za ministra sigurnosti Bosne i Hercegovine koji joj je dostavljen 18.3.2025. od šefova pet klubova u Zastupničkom domu.
2. Ukoliko predsjedateljica Vijeća ministara BiH ne postupi u skladu s točkom 1. ovog zaključka, to će biti tretirano kao nastavak flagrantnog kršenja Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i onemogućavanje učinkovitosti rada u Vijeću ministara BiH.

3. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-1-15-28/25

Veza 01-50-1-1138/25

15. svibnja 2025. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Dr. Denis Zvizdić, v. r.

Na osnovu čl. 85, 86. i 165. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19, 26/20, 53/22, 59/23, 87/23, 50/24 i 73/24), u okviru rasprave o Prijedlogu zaključka o potrebi hitnog pokretanja procedure imenovanja ministra bezbjednosti u Savjetu ministara BiH, predlagач: predsjedavajući Kluba poslanika Socijaldemokratske partije BiH Saša Magazinović, predsjedavajuća Kluba poslanika SDS - PDП - ЗА ПРАВДУ И РЕД Мира Пекић, predsjedavajući Kluba poslanika Народ и правда, Нihad Омеровић, predsjedavajuća Kluba poslanika Наша странка - БХИ КФ Сабина Ћудић и predsjedavajući Мјешовитог клуба посланика Јасмин Емрић, Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине је на 28. сједници, одржаној 15. 05. 2025. године, усвојио следеће

ЗАКЉУЧКЕ

1. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ налаже председavajuћој Савјета министара БиХ да, у складу с чл. 10. и 14. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине, именује и пошaље у процедуру провере приједлог за министра безбједности БиХ, који су јој 18. 03. 2025. доставили шефови пет клубова у Представничком дому.
2. Ако председavajuћа Савјета министара БиХ не поступи у складу са тачком 1. овог закључка, то ће бити третирано као наставак флагрантног кршења

- Закон о Савјету министара Босне и Херцеговине и онемогућавање ефикасности рада у Савјету министара БиХ.
3. Овај закључак ступа на снагу даном доношења и биће објављен у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-50-1-15-28/25
Вежа 01-50-1-1138/25
15. маја 2025. године
Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Др **Денис Звиздић**, с. р.

На основу чл. 85, 86. и 165. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19, 26/20, 53/22, 59/23, 87/23, 50/24 и 73/24), у оквиру расправе о Приједлогу закључка о потреби hitног покретања процедуре именовања министра сигурности у Вijeћу министара Босне и Херцеговине, предлагач: предсједavajuћи Клуба посланика Сoцијалдемократске партије БиХ Саша Магазинoвић, предсједavajuћа Клуба посланика SDS - PDP - ЗА ПРАВДУ I RED Мира Пекић, предсједavajuћи Клуба посланика Народ и правда Нихад Омеровић, предсједavajuћа Клуба посланика Наша странка – BИH KФ Sabina Ћудић и предсједavajuћи Мјешовитог клуба посланика Јасмин Емрић, Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине је на 28. сједници, одржаној 15.5.2025, усвојио слjedeће

ЗАКЉУЧКЕ

1. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ налаже предсједavajuћој Вijeћа министара БиХ да, у складу с чл. 10. и 14. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине, именује и пошaлје у процедуру провјере приједлог за министра сигурности Босне и Херцеговине који су јој 18.3.2025. доставили шефови пет клубова у Представничком дому.
2. Ако предсједavajuћа Вijeћа министара БиХ не поступи у складу с тачком 1. овог закључка, то ће бити третирано као наставак flagрантног кршења Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине и онемогућавање ефикасности рада у Вijeћу министара БиХ.
3. Овај закључак ступа на снагу даном доношења и биће објављен у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-50-1-15-28/25
Вежа 01-50-1-1138/25
15. маја 2025. године
Сарајево

Предсједavajuћи
Представничког дома
Др. **Денис Звиздић**, с. р.

ВИЈЕЋЕ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

457

На основу члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вijeће министара Босне и Херцеговине, на 79. сједници, одржаној 27.5.2025. године, донijело је

РЈЕШЕЊЕ

О РАЗРЈЕШЕЊУ ВРШИТЕЉА ДУЖНОСТИ ЗАМЈЕНИКА КООРДИНАТОРА ЗА РЕФОРМУ ЈАВНЕ УПРАВЕ

1. **Амира Машовић**, разрјешава се дужности вршитеља дужности замјеника координатора за реформу јавне управе, због истека мандата.

2. Ово рјешење ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 58/25
27. свибња 2025. године
Сарајево

Предсједateljica
Вijeћа министара БиХ
Борјана Кришто, в. р.

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 79. сједници, одржаној 27.5.2025. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

О РАЗРЈЕШЕЊУ ВРШИОЦА ДУЖНОСТИ ЗАМЈЕНИКА КООРДИНАТОРА ЗА РЕФОРМУ ЈАВНЕ УПРАВЕ

1. **Амира Машовић**, разрјешава се дужности вршиоца дужности замјеника координатора за реформу јавне управе, због истека мандата.
2. Ово рјешење ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

CM број 58/25
27. маја 2025. године
Сарајево

Предсједavajuћа
Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

На основу члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вijeће министара Босне и Херцеговине, на 79. сједници, одржаној 27.5.2025. године, донijело је

РЈЕШЕЊЕ

О РАЗРЈЕШЕЊУ ВРШИОЦА ДУЖНОСТИ ЗАМЈЕНИКА КООРДИНАТОРА ЗА РЕФОРМУ ЈАВНЕ УПРАВЕ

1. **Амира Машовић**, разрјешава се дужности вршиоца дужности замјеника координатора за реформу јавне управе, због истека мандата.
2. Ово рјешење ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 58/25
27. маја 2025. године
Сарајево

Предсједavajuћа
Вijeћа министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

458

На основу члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и тoчке II ставак 4. Одлуке о успостављању Уреда координатора за реформу јавне управе при Уреду предсједатеља Вijeћа министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 4/05, 33/07, 85/10 и 17/18), Вijeће министара Босне и Херцеговине, на приједлог предсједатељнице Вijeћа министара Босне и Херцеговине, на 79. сједници, одржаној 27.5.2025. године, донijело је

РЈЕШЕЊЕ

О ИМЕНОВАЊУ ЗАМЈЕНИКА КООРДИНАТОРА ЗА РЕФОРМУ ЈАВНЕ УПРАВЕ

1. **Амира Машовић**, именује се за замјеника координатора за реформу јавне управе, на мандатно раздобље од четири године.

2. Ovo rješenje stupa na snagu sljedećeg dana od dana donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 59/25
27. svibnja 2025. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, v. r.

Na osnovu člana 17. Zakona o Savjetu ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i tачке II став 4. Odluke o uspostavljanju Канцеларије координатора за реформу јавне управе при Кабинету председавајућег Савјета министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 4/05, 33/07, 85/10 и 17/18), Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог председавајућег Савјета министара Босне и Херцеговине, на 79. сједници, одржаној 27.5.2025. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

О ИМЕНОВАЊУ ЗАМЈЕНИКА КООРДИНАТОРА ЗА РЕФОРМУ ЈАВНЕ УПРАВЕ

1. **Амира Машовић**, именује се за замјеника координатора за реформу јавне управе, на мандатни период од четири године.
2. Ово рјешење ступа на снагу следећег дана од дана доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 59/25
27. маја 2025. године
Сарајево

Председавајућа
Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i тачке II став 4. Odluke o uspostavljanju Ureda koordinatora za reformu javne uprave pri Uredu predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 4/05, 33/07, 85/10 i 17/18), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog predsjedavajuće Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, na 79. sjednici, održanoj 27.5.2025. godine, donijelo је

РЈЕШЕЊЕ

О ИМЕНОВАЊУ ЗАМЈЕНИКА КООРДИНАТОРА ЗА РЕФОРМУ ЈАВНЕ УПРАВЕ

1. **Амира Машовић**, именује се за замјеника координатора за реформу јавне управе, на мандатни период од четири године.
2. Ово рјешење ступа на снагу слjedećег дана од дана доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM broj 59/25
27. maja 2025. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, s. r.

NEOVISNI OPERATOR SUSTAVA U BOSNI I HERCEGOVINI

459

Na temelju članka 23. тачка 1. i članka 12. Zakona o utemeljenju neovisnog operatora sustava za prijenosni sustav u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 35/04), Upravni odbor NOSBiH-a, na 246. sjednici, održanoj dana 23.06.2025. godine, donosi

ODLUKU O DOPUNI STATUTA NEOVISNOG OPERATORA SUSTAVA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

U članku 17. stavak 2. Statuta Neovisnog operatora sustava Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 89/16, 84/18 i 34/23), prije riječi "tri" dodaje se riječ "najmanje".

Članak 2.

- (1) Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči NOSBiH-a.
- (2) Ova Odluka objavljuje se na internetskoj stranici NOSBiH-a i "Službenom glasniku BiH".

Predsjednik
Upravnog odbora
Broj 26/25
23. lipnja 2025. godine
Dr. sci. **Ahmed Ahmić**, v. r.

Na osnovu člana 23. тачка 1. i člana 12. Zakona o osnivaњу независног оператора система за преносни систем у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 35/04), Управни одбор НОСБиХ-а, на 246. сједници, одржаној дана 23.06.2025. године, доноси

ODLUKU

О ДОПУНИ СТАТУТА НЕЗАВИСНОГ ОПЕРАТОРА СИСТЕМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У члану 17. став 2. Статута Независног оператора система Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 89/16, 84/18 и 34/23), прије ријечи "три" додаје се ријеч "најмање".

Члан 2.

- (1) Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли НОСБиХ-а.
- (2) Ова Одлука објављује се на интернет страници НОСБиХ-а и "Службеном гласнику БиХ".

Председник
Управног одбора
Број 26/25
23. јуна 2025. године
Др **Ахмед Ахмић**, с. р.

Na osnovu člana 23. тачка 1. i člana 12. Zakona o osnivanju nezavisnog operatora sistema za prijenosni sistem u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 35/04), Upravni odbor NOSBiH-a, na 246. sjednici, održanoj dana 23.06.2025. godine, donosi

ODLUKU

О ДОПУНИ СТАТУТА НЕЗАВИСНОГ ОПЕРАТОРА СИСТЕМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У члану 17. став 2. Статута Независног оператора система Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 89/16, 84/18 и 34/23), прије ријечи "три" додаје се ријеч "најмање".

Члан 2.

- (1) Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли НОСБиХ-а.
- (2) Ова Одлука објављује се на интернет страници НОСБиХ-а и "Службеном гласнику БиХ".

Председник
Управног одбора
Број 26/25
23. јуна 2025. године
Др. sci. **Ahmed Ahmić**, s. r.
(SI-906/25-G)

AGENCIJA ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE

460

Na temelju članka 8. stavak 2. točka h) Zakona o statistici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04 i 42/04), Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavljuje

PRIOPĆENJE O PROSJEČNOJ MJESEČNOJ BRUTO PLAĆI ZAPOSLENIH U BOSNI I HERCEGOVINI ZA TRAVANJ 2025. GODINE

1. Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenom ostvarena u Bosni i Hercegovini za travanj 2025. godine iznosi 2 397 KM.

Broj 10-43-7-1-512-2/25

18. lipnja 2025. godine

Sarajevo

Ravnateljica

Vesna Čužić, v. r.

Na osnovu člana 8. stav 2. tačka x) Zakona o statistici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04 i 42/04), Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavljuje

SAOPŠTEŃE O PROSJEČNOJ MJESEČNOJ BRUTO PLATI ZAPOSLENIH U BOSNI I HERCEGOVINI ZA APRIL 2025. GODINE

1. Prosječna mjesečna bruto plata po zaposlenom ostvarena u Bosni i Hercegovini za april 2025. godine iznosi 2 397 KM.

Broj 10-43-7-1-512-2/25

18. juna 2025. godine

Sarajevo

Direktor

Vesna Ćuĵić, s. p.

Na osnovu člana 8. stav 2. tačka h) Zakona o statistici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04 i 42/04), Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavljuje

SAOPĆENJE O PROSJEČNOJ MJESEČNOJ BRUTO PLAĆI ZAPOSLENIH U BOSNI I HERCEGOVINI ZA APRIL 2025. GODINE

1. Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenom ostvarena u Bosni i Hercegovini za april 2025. godine iznosi 2 397 KM.

Broj 10-43-7-1-512-2/25

18. juna 2025. godine

Sarajevo

Direktorica

Vesna Čužić, s. r.

461

Na temelju članka 7. stavak 2. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 50/08) i članka 8. stavak 2. točka h) Zakona o statistici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04 i 42/04), Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavljuje

PRIOPĆENJE

O PROSJEČNOJ ISPLAĆENOJ MJESEČNOJ NETO PLAĆI ZAPOSLENIH U BOSNI I HERCEGOVINI ZA TRAVANJ 2025. GODINE

1. Prosječna isplaćena mjesečna neto plaća po zaposlenom ostvarena u Bosni i Hercegovini za travanj 2025. godine iznosi 1 545 KM.

Broj 10-43-7-1-512-3/25

18. lipnja 2025. godine

Sarajevo

Ravnateljica

Vesna Čužić, v. r.

Na osnovu člana 7 stav 2 Zakona o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 50/08) i člana 8 stav 2 tačka x) Zakona o statistici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04 i 42/04), Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavljuje

SAOPŠTEŃE O PROSJEČNOJ ISPLAĆENOJ MJESEČNOJ NETO PLATI ZAPOSLENIH U BOSNI I HERCEGOVINI ZA APRIL 2025. GODINE

1. Prosječna isplaćena mjesečna neto plata po zaposlenom ostvarena u Bosni i Hercegovini za april 2025. godine iznosi 1 545 KM.

Broj 10-43-7-1-512-3/25

18. juna 2025. godine

Sarajevo

Direktor

Vesna Ćuĵić, s. p.

Na osnovu člana 7. stav 2. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 50/08) i člana 8. stav 2. tačka h) Zakona o statistici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04 i 42/04), Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavljuje

SAOPĆENJE O PROSJEČNOJ ISPLAĆENOJ MJESEČNOJ NETO PLAĆI ZAPOSLENIH U BOSNI I HERCEGOVINI ZA APRIL 2025. GODINE

1. Prosječna isplaćena mjesečna neto plaća po zaposlenom ostvarena u Bosni i Hercegovini za april 2025. godine iznosi 1 545 KM.

Broj 10-43-7-1-512-3/25

18. juna 2025. godine

Sarajevo

Direktorica

Vesna Čužić, s. r.

REGULATORNA AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

462

Na temelju članka 7. stavak 3. točka c), članka 37. stavak 1. točka d) i članka 40. stavak 1. Zakona o komunikacijama ("Službeni glasnik BiH", br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12), generalni direktor Regulatorne agencije za komunikacije donio je

**PRAVILNIK
O NAČINU PRIKUPLJANJA I OBJAVLJIVANJA
PODATAKA O TRŽIŠTU ELEKTRONIČKIH
KOMUNIKACIJA**

**Članak 1.
(Predmet)**

Pravilnikom o načinu prikupljanja i objavljivanja podataka o tržištu elektroničkih komunikacija (u daljnjem tekstu: Pravilnik) utvrđuju se podatci o tržištu elektroničkih komunikacija koji se redovito dostavljaju Regulatornoj agenciji za komunikacije (u daljnjem tekstu: Agencija), rokovi za njihovo dostavljanje, te način njihovog prikupljanja i objavljivanja.

**Članak 2.
(Definicije)**

Pojmovi korišteni u ovom Pravilniku imaju sljedeća značenja:

- a) **Elektronička komunikacijska mreža** označava sustav prijenosa i, tamo gdje je primjenjivo, uređaje za komutaciju i usmjeravanje i druge resurse, uključujući pasivne mrežne elemente koji omogućuju prijenos signala pomoću žičanih, radio, optičkih ili drugih elektromagnetnih sredstava, uključujući satelitske mreže, fiksne (s komutacijom kola i paketa, uključujući internet) i mobilne mreže, elektroenergetske kablovske sustave, u mjeri u kojoj se koriste za prijenos signala, radiodifuzne mreže i mreže kablovske televizije, bez obzira na vrstu informacija koje prenose;
- b) **Elektronička komunikacijska usluga** je usluga koja se po pravilu pruža uz naknadu putem elektroničkih komunikacijskih mreža i obuhvaća uslugu pristupa internetu, komunikacijsku uslugu između osoba i usluga koje se sastoje u cjelini ili većim dijelom od prijenosa signala, uključujući uslugu distribucije medijskih sadržaja i uslugu komunikacije između strojeva. Ova usluga ne obuhvaća uslugu proizvodnje medijskog sadržaja i obavljanja uredničke kontrole nad medijskim sadržajem koji se prenosi putem elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga;
- c) **Javna elektronička komunikacijska mreža** je elektronička komunikacijska mreža koja se u cjelini ili pretežno koristi za pružanje javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga i omogućuje prijenos informacija između završnih točaka mreže;
- d) **Javna elektronička komunikacijska usluga** je elektronička komunikacijska usluga koja je javno dostupna na tržišnoj osnovi;
- e) **Operator** je pravna osoba koja pruža ili je ovlaštena da pruža javne elektroničke komunikacijske mreže i/ili javno dostupne elektroničke komunikacijske usluge, a kojem je Agencija dodijelila neku od dozvola za pružanje javnih elektroničkih komunikacijskih usluga;
- f) **Krajnji korisnik** je fizička ili pravna osoba koja koristi ili zahtijeva korištenje javne elektroničke komunikacijske usluge.

Članak 3.

(Upotreba muškog ili ženskog roda)

Izrazi koji su radi preglednosti dani u jednom gramatičkom rodu u ovom Pravilniku, bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Članak 4.

(Obveza dostavljanja podataka Agenciji)

- (1) Operator je dužan na način i u rokovima propisanim ovim Pravilnikom Agenciji dostaviti podatke potrebne za kontinuirano praćenje razvoja i statistike tržišta elektroničkih komunikacija i to:
 - a) Telekomunikacijske pokazatelje Bosne i Hercegovine;
 - b) Kvartalne upitnike za uslugu mobilne i fiksne telefonije, uslugu pristupa internetu i pakete usluga;
 - c) Godišnje upitnike za dostavu podataka i informacija za uslugu pristupa internetu i uslugu mobilne telefonije - veleprodajna razina;
 - d) Podatke za Centralizirani sustav za monitoring broja korisnika kod kablovskih operatora.
- (2) Pored podataka iz stavka (1) ovog članka, operator je dužan na zahtjev Agencije dostaviti sve informacije, uključujući podatke o javnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži i prometu, te financijske i druge povjerljive informacije koje su neophodne za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije.
- (3) Zahtjev Agencije iz stavka (2) ovog članka mora biti obrazložen i proporcionalan izvršenju obveze iz nadležnosti Agencije, te mora sadržavati razinu detaljnosti zatraženih podataka i primjeren rok za njihovo dostavljanje koji ne može biti kraći od osam dana od dana primitka zahtjeva.

Članak 5.

(Povjerljivost podataka)

Operator koji Agenciji dostavlja podatke koje smatra povjerljivima dužan je takve podatke označiti kao povjerljive, uz obrazloženje pravne osnove i navođenje razloga za eventualnu štetu koja bi proistekla objavljivanjem podataka. U suprotnom, Agencija će smatrati da dostavljeni podatci nisu povjerljivi.

Članak 6.

(Telekomunikacijski pokazatelji BiH)

- (1) Operator je dužan Agenciji dostaviti podatke o tehničkim i financijskim telekomunikacijskim pokazateljima BiH na obrascu koji propiše Agencija.
- (2) Podatci iz stavka (1) ovog članka dostavljaju se Agenciji u elektroničkom obliku, najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.
- (3) Agencija na svojoj službenoj internetskoj stranici objavljuje kumulativne podatke o telekomunikacijskim pokazateljima iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 7.

(Kvartalni upitnici)

- (1) Operator je dužan Agenciji dostaviti podatke za Kvartalne upitnike iz Aneksa I ovog Pravilnika i to za one javne elektroničke komunikacijske usluge za koje posjeduje odgovarajuću dozvolu Agencije.
- (2) Podatci iz stavka (1) ovog članka Agenciji se dostavljaju u elektroničkom obliku i to:
 - a) za I. kvartal tekuće godine, najkasnije do 30. travnja tekuće godine;
 - b) za II. kvartal tekuće godine, najkasnije do 31. srpnja tekuće godine;
 - c) za III. kvartal tekuće godine, najkasnije do 31. listopada tekuće godine;
 - d) za IV. kvartal tekuće godine, najkasnije do 31. siječnja naredne kalendarske godine.
- (3) Agencija podatke iz stavka (1) ovog članka objavljuje na svojoj službenoj internetskoj stranici u formi kvartalnih i

godišnjih izvješća o stanju tržišta elektroničkih komunikacija.

Članak 8.
(Godišnji upitnici)

- (1) Operator koji je korisnik dozvole za obavljanje djelatnosti davatelja pristupa internetu dužan je, na propisanom obrascu, Agenciji dostaviti podatke o broju priključaka širokopojasnog pristupa internetu putem fiksne mreže, prema vrsti pristupne (last mile) tehnologije i brzinama, za privatne i poslovne korisnike, po općinama u Bosni i Hercegovini.
- (2) Podatci iz stavka (1) ovog članka Agenciji se dostavljaju u elektroničkom obliku, najkasnije do 28. veljače tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.
- (3) Operator koji je korisnik dozvole za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sustava dužan je Agenciji dostaviti podatke iz Aneksa II. ovog Pravilnika, u elektroničkom obliku, najkasnije do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.
- (4) Agencija podatke iz stavaka (1) i (3) ovog članka objavljuje na svojoj službenoj internetskoj stranici u formi godišnjih izvješća o stanju tržišta elektroničkih komunikacija.

Članak 9.

(Centralizirani sustav za monitoring broja korisnika kod kablovskih operatora)

Operator koji je korisnik dozvole za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija i/ili dozvole za obavljanje djelatnosti davatelja pristupa internetu dužan je svakog posljednjeg dana u mjesecu, putem Centraliziranog sustava za monitoring broja korisnika kod kablovskih operatora, Agenciji staviti na raspolaganje podatke o broju krajnjih korisnika usluga za tekući mjesec.

Članak 10.

(Kaznene odredbe)

Svako kršenje odredbi ovog Pravilnika rezultirat će izricanjem sankcija u skladu sa Zakonom o komunikacijama i propisima donesenim na temelju Zakona.

Član 11.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 03-02-3-976-1/25

10. lipnja 2025. godine
Sarajevo

Generalni direktor
Dražko Milinović, v. r.

ANEKS I
KVARTALNI UPITNICI
DIO PRVI – KVARTALNI UPITNIK ZA USLUGU FIKSNE JAVNE TELEFONSKE
MREŽE

1. Maloprodajno tržište

1.1. Izravni pristup

1.1.1. Priključci (broj)	Privatni korisnici	Poslovni korisnici	UKUPNO
PSTN (analogni)			
PSTN (analogni) <i>Centrex</i>			
ISDN BA			
ISDN PA			
CLL			
IP <i>Centrex</i>			
IP			
putem xDSL-a			
putem koaksijalnog kabla			
putem fiksnog bežičnog pristupa			
putem FTTH			
IP – putem drugih tehnologija			
UKUPNO			

1.1.2. Prihodni od pristupa (KM)	Privatni korisnici		Poslovni korisnici		UKUPNO
	Klasična telefonija	IP	Klasična telefonija	IP	
Naknade za priključke					
Pretplata					
Ostali prihodi					
UKUPNO					

1.1.3. Odlazni pozivi (broj)	Privatni korisnici		Poslovni korisnici		UKUPNO
	Klasična telefonija	IP	Klasična telefonija	IP	
U vlastitu fiksnu mrežu (<i>on-net</i>)					
Prema drugim fiksnim mrežama u BiH					
U vlastitu mobilnu mrežu					
Prema drugim mobilnim mrežama u BiH					
Prema međunarodnim mrežama (fiksnim i mobilnim)					
Prema ostaloj numeraciji					
UKUPNO					

1.1.4. Odlazni promet (min)	Privatni korisnici		Poslovni korisnici		UKUPNO
	Klasična telefonija	IP	Klasična telefonija	IP	
U vlastitu fiksnu mrežu (<i>on-net</i>)					
Prema drugim fiksним mrežama u BiH					
U vlastitu mobilnu mrežu					
Prema drugim mobilnim mrežama u BiH					
Prema međunarodnim mrežama (fiksним i mobilnim)					
Prema ostaloj numeraciji					
UKUPNO					

1.1.5. Prihodi od prometa (KM)	Privatni korisnici		Poslovni korisnici		UKUPNO
	Klasična telefonija	IP	Klasična telefonija	IP	
Od poziva u vlastitu fiksnu mrežu (<i>on-net</i>)					
Od poziva prema drugim fiksним mrežama u BiH					
Od poziva u vlastitu mobilnu mrežu					
Od poziva prema drugim mobilnim mrežama u BiH					
Od poziva u međunarodne mreže (fiksne i mobilne)					
UKUPNO					

2. Veleprodajno tržište

Veleprodajno tržište fiksne telefonije obuhvaća usluge međumrežnog povezivanja (interkonekcije) s drugim operatorima (za završavanje poziva), kao i iznajmljivanje pretplatničkih priključaka drugim operatorima i posredovanje poziva operatorima koji vlastitim krajnjim korisnicima pružaju usluge odabira/predodabira operatora. Podatci koje je potrebno navesti u ovom dijelu odnose se na operatore s kojima ste sklopili ugovore o interkonekciji.

2.1. Završavanje (terminiranje) poziva u vlastitu fiksnu mrežu

Podatci se odnose na pozive koji završavaju (terminiraju) u vašoj fiksnoj mreži, prema mreži iz koje dolaze pozivi.

2.1.1. Dolazni promet (min)	Klasična telefonija	IP	UKUPNO
Iz vlastite fiksne mreže			
Iz vlastite mobilne mreže			
Iz drugih fiksних mreža u BiH			
Iz drugih mobilnih mreža u BiH			
Iz međunarodnih (fiksних i mobilnih) mreža			
UKUPNO			

2.1.2. Prihodi od završavanja poziva (KM)	Klasična telefonija	IP	UKUPNO
Iz vlastite fiksne mreže			
Iz vlastite mobilne mreže			
Iz drugih fiksnih mreža u BiH			
Iz drugih mobilnih mreža u BiH			
Iz međunarodnih (fiksnih i mobilnih) mreža			
UKUPNO			

2.1.3. Cijene završavanja (terminiranja) poziva u vlastitu fiksnu mrežu (KM)	Lokalni	Single transit	Double transit
Iz vlastite fiksne mreže			
Iz vlastite mobilne mreže			
Iz mobilne mreže operatora 1			
Iz mobilne mreže operatora 2			
Iz fiksne mreže operatora – operator 1			
Iz fiksne mreže operatora – operator 2			
Iz fiksne mreže operatora – operator 3			
Iz fiksne mreže operatora – operator 4			
Iz fiksne mreže operatora – operator 5			
Iz fiksne mreže operatora – operator 6			
Iz fiksne mreže operatora – operator 7			
Iz fiksne mreže operatora – operator 8			

2.2. Transitiranje nacionalnih poziva
--

2.2.1. Transitni pozivi unutar BiH	Promet (min)	Prihod (KM)
UKUPNO		

Napomena:

--

**DIO DRUGI – KVARTALNI UPITNIK ZA USLUGU FIKSNOG I MOBILNOG
ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA INTERNETU (TEHNOLOGIJE)**

Maloprodajno tržište

Širokopojasni pristup internetu

Broj priključaka širokopojasnog pristupa internetu putem fiksne mreže prema vrsti pristupne (last mile) tehnologije i prema oglašavanoj brzini pristupa u dolaznom smjeru (downstream)		Bakrena pristupna mreža xDSL (uključujući FttC i FttB)	Optička pristupna infrastruktura – FttH (uključujući P2P i GPON)	Pristup putem kablovskih (CaTV) mreža	Pristup putem iznajmljenih linija	Pristup putem fiksnog bežičnog pristupa (FWA)	Pristup putem satelitskih veza	Pristup putem ostalih fiksnih BB pristupnih tehnologija
256 kb/s ≤ brzina < 2 Mb/s	Privatni							
	Poslovni							
2 Mb/s ≤ brzina < 10 Mb/s	Privatni							
	Poslovni							
10 Mb/s ≤ brzina < 30 Mb/s	Privatni							
	Poslovni							
30 Mb/s ≤ brzina < 100 Mb/s	Privatni							
	Poslovni							
100 Mb/s ≤ brzina < 1 Gb/s	Privatni							
	Poslovni							
Brzina ≥ 1 Gb/s	Privatni							
	Poslovni							

	Vrijednost (TB)
Ukupna količina prometa za fiksnu <i>broadband</i> mrežu	

Mobilni <i>broadband</i>	Broj korisnika
Broj korisnika putem uskopojasnog pristupa (<i>data & voice</i>) – 2G	
Broj korisnika putem standardnog (<i>data & voice</i>) širokopojasnog pristupa	
Broj korisnika putem namjenskog (<i>data-only</i>) širokopojasnog pristupa	
Broj mobilnih M2M pretplata	
Broj aktivnih korisnika LTE mobilnih širokopojasnih mreža	
	Količina
Ukupna količina mobilnog širokopojasnog internetskog prometa u BiH (TB)	
Ukupna količina mobilnog širokopojasnog internetskog prometa izvan BiH (TB)	

DIO TREĆI – KVARTALNI UPITNIK ZA USLUGU FIKSNOG ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA INTERNETU (PRIHODI)**Maloprodajno tržište****Širokopojasni pristup internetu**

1.	Prihodi (KM)	Fizičke osobe	Pravne osobe	UKUPNO
1.1.	Bakrena pristupna mreža xDSL (uključujući FttC i FttB)			
1.2.	Optička pristupna infrastruktura – FttH (uključujući P2P i GPON)			
1.3.	Pristup putem kablovskih (CaTV) mreža			
1.4.	Pristup putem iznajmljenih linija			
1.5.	Pristup putem fiksnog bežičnog pristupa (FWA)			
1.6.	Pristup putem satelitskih veza			
1.7.	Pristup putem ostalih fiksnih BB pristupnih tehnologija			
UKUPNO				

DIO ČETVRTI – KVARTALNI UPITNIK ZA USLUGU JAVNE MOBILNE ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE MREŽE

1. Maloprodajno (*retail*) tržište

1.1. Broj aktivnih korisnika telefonskih usluga u mobilnoj mreži

Privatni <i>prepaid</i> korisnici	
Privatni <i>postpaid</i> korisnici	
Poslovni <i>postpaid</i> korisnici	
UKUPNO	

1.2. Ukupno realiziran promet (min)

U vlastitoj mreži (<i>on-net</i>)	
U druge mobilne mreže u BiH	
U vlastitu fiksnu mrežu	
U ostale fiksne mreže u BiH	
U međunarodne mreže	
Prema ostalim brojevima	
UKUPNO	

1.3. Ostale usluge

	UKUPNO
Broj poslanih SMS poruka	
Broj poslanih MMS poruka	

1.4. *Roaming* vlastitih krajnjih korisnika u mrežama stranih operatora

Promet korisnika (min)

Odlazni promet (<i>Mobile Origination</i>)	
Dolazni promet (<i>Mobile Termination</i>)	

Ostale usluge (broj)

SMS poruke	
MMS poruke	

1.5. Prihodi od telefonskih usluga u mobilnoj telefoniji (KM)

Maloprodajni prihod – privatni korisnici	
<i>Prepaid</i> korisnici	
<i>Postpaid</i> korisnici	
Maloprodajni prihod – poslovni korisnici	
Prihod koji generiraju M2M korisnici	
UKUPNO	

DIO PETI – KVARTALNI UPITNIK ZA USLUGU DISTRIBUCIJE MEDIJSKIH SADRŽAJA**1. Usluga distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija****1.1. Broj priključaka**

Priključci	Fizičke osobe	Pravne osobe	UKUPNO
Priključci putem vlastite OTT usluge			
UKUPNO			

1.2.

Prihodi	Fizičke osobe	Pravne osobe	UKUPNO
Prihod od pružanja IPTV usluge			
Prihod od usluge kablovske televizije			
Prihod od usluge satelitske televizije			
UKUPNO			

DIO ŠESTI – KVARTALNI UPITNIK ZA PAKETE USLUGA**1. Ponude paketa usluga (*bundle*)**

1.1. Pretplate paketa <i>Double-play</i> (broj)	Fizičke osobe	Pravne osobe	UKUPNO
Fiksna telefonija i internet			
Fiksna telefonija i televizija			
Fiksna telefonija i mobilna telefonija			
Fiksna telefonija i mobilni internet			
Fiksni internet i televizija			
Fiksni internet i mobilni internet			
Mobilna telefonija i fiksni internet			
Mobilna telefonija i televizija			
Mobilni internet i televizija			
Ostalo			
UKUPNO			

1.2. Pretplate paketa <i>Triple-play</i> (broj)	Fizičke osobe	Pravne osobe	UKUPNO
Fiksna telefonija, internet i televizija			
Fiksna telefonija, mobilna telefonija i internet			
Fiksna telefonija, mobilna telefonija i televizija			
Mobilna telefonija, internet i televizija			
Ostalo			
UKUPNO			

1.3. Pretplate paketa <i>Quadruple-play</i> (broj)	Fizičke osobe	Pravne osobe	UKUPNO
Fiksna telefonija, internet, televizija i mobilna telefonija			

1.4. Ukupni prihod od paketa usluga	Fizičke osobe	Pravne osobe	UKUPNO
Prihod od <i>Double-play</i> a			
Prihod od <i>Triple-play</i> a			
Prihod od <i>Quadruple-play</i> a			
UKUPNO			

2. Usluge koje se nude unutar iste pretplate, ali nisu paketirane

Naveći broj pretplata (pretplatničkih ugovora) s dvije ili više usluga u okviru jednog pretplatničkog ugovora (ove se usluge ne nude kao paketirane, usluge se nude kao skup usluga). Skup usluga bira krajnji korisnik, za razliku od paketiranih usluga koje nudi operator. Pretplata na skup usluga podrazumijeva jedan pretplatnički ugovor i jedan račun.

2.1. Pretplate za dvije usluge (broj)	Fizičke osobe	Pravne osobe	UKUPNO
Fiksna telefonija i internet			
Fiksna telefonija i televizija			
Fiksna telefonija i mobilna telefonija			
Televizija i internet			
Mobilna telefonija i internet			
Mobilna telefonija i televizija			
UKUPNO			

2.2. Pretplate za tri usluge (broj)	Fizičke osobe	Pravne osobe	UKUPNO
Fiksna telefonija, internet i televizija			
Fiksna telefonija, mobilna telefonija i internet			
Fiksna telefonija, mobilna telefonija i televizija			
Mobilna telefonija, internet i televizija			
UKUPNO			

2.3. Pretplate za četiri usluge (broj)	Fizičke osobe	Pravne osobe	UKUPNO
Fiksna telefonija, internet, televizija i mobilna telefonija			

ANEKS II**GODIŠNJI UPITNIK ZA USLUGU JAVNE MOBILNE ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE MREŽE****1. Međuoperatorsko tržište****1.2. Terminacija poziva u vlastitu mrežu****1.2.1. Dolazni promet (min)**

Ukupno iz mobilnih mreža u BiH	
od vlastite mobilne mreže	
od MNO – Mobilni operator A	
od MNO – Mobilni operator B	
Iz vlastite fiksne mreže	
Iz ostalih fiksnih mreža u BiH	
Iz međunarodnih mreža – preko BiH fiksnih operatora	
Iz međunarodnih mreža – preko INO operatora	
UKUPNO	

1.2.2. Cijene terminacije poziva (KM)

Iz vlastite mobilne mreže	
Iz MNO – Mobilni operator A	
Iz MNO – Mobilni operator B	
Iz vlastite fiksne mreže	
Iz ostalih fiksnih mreža u BiH	
Iz međunarodnih mreža – preko BiH fiksnih operatora	
Iz međunarodnih mreža – preko INO operatora	

1.2.3. Prihodi od terminacije poziva (KM)

Ukupno iz mobilnih mreža u BiH	
od <i>self-supply</i> usluge	
od MNO – Mobilni operator A	
od MNO – Mobilni operator B	
Iz vlastite fiksne mreže	
Iz ostalih fiksnih mreža u BiH	
Iz međunarodnih mreža – preko BiH fiksnih operatora	
Iz međunarodnih mreža – preko INO operatora	
UKUPNO	

1.2.4. Terminirane poruke (broj)

SMS poruke	
MMS poruke	

1.2.5. Cijene terminacije poruka (KM)

SMS poruke	
MMS poruke	

1.2.6. Prihodi od terminiranih poruka (KM)

SMS poruka	
MMS poruka	

2. Međunarodni *roaming*

Međunarodni *roaming* uključuje usluge *roaminga* vaših vlastitih korisnika u mrežama stranih operatora i korisnika stranih operatora u vašoj mreži.

2.1. *Roaming* vlastitih krajnjih korisnika u mrežama stranih operatora**2.1.1. Rashodi od *roaminga* u stranim mrežama (KM)**

Od odlaznih poziva (<i>Mobile Origination</i>)	
Od dolaznih poziva (<i>Mobile Termination</i>)	
Od ostalih usluga	
UKUPNO	

2.2. *Roaming* korisnika stranih operatora u vašoj mreži

Navedite promet i prihode koje zaračunavate operatorima stranih mreža za *roaming* njihovih korisnika u vašoj mreži.

2.2.1. Promet korisnika (min)

Odlazni promet (<i>Mobile Origination</i>)	
Dolazni promet (<i>Mobile Termination</i>)	

2.2.2. Podatkovne usluge (broj)

SMS poruke	
Količina prenesenih podataka (GB)	

2.2.3. Prihodi od *roaminga* u vašoj mreži (KM)

Prihodi od <i>roaminga</i> u vašoj mreži (KM)	
---	--

Napomene:

--

На основу члана 7. став 3. тачка ц), члана 37. став 1. тачка д) и члана 40. став 1. Закона о комуникацијама ("Службени гласник БиХ", бр. 31/03, 75/06, 32/10 и 98/12), генерални директор Регулаторне агенције за комуникације донио је

ПРАВИЛНИК О НАЧИНУ ПРИКУПЉАЊА И ОБЈАВЉИВАЊА ПОДАТАКА О ТРЖИШТУ ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИЈА

Члан 1.

(Предмет)

Правилником о начину прикупљања и објављивања података о тржишту електронских комуникација (у даљњем тексту: Правилник) утврђују се подаци о тржишту електронских комуникација који се редовно достављају Регулаторној агенцији за комуникације (у даљњем тексту: Агенција), рокови за њихово достављање, те начин њиховог прикупљања и објављивања.

Члан 2.

(Дефиниције)

Појмови коришћени у Правилнику имају следећа значења:

- а) **Електронска комуникациона мрежа** означава систем преноса и, тамо гдје је примјениво, уређаје за комутацију и усмјеравање и друге ресурсе, укључујући пасивне мрежне елементе који омогућавају пренос сигнала помоћу жичаних, радио, оптичких или других електромагнетских средстава, укључујући сателитске мреже, фиксне (с комутацијом кола и пакета, укључујући интернет) и мобилне мреже, електроенергетске кабловске системе, у мјери у којој се користе за пренос сигнала, радиодифузне мреже и мреже кабловске телевизије, без обзира на врсту информација које преносе;
- б) **Електронска комуникациона услуга** је услуга која се по правилу пружа уз накнаду путем електронских комуникационих мрежа и обухвата услугу приступа интернету, комуникациону услугу између особа и услуга које се састоје у цјелини или већим дијелом од преноса сигнала, укључујући услугу дистрибуције медијских садржаја и услугу комуникације између машина. Ова услуга не обухвата услугу производње медијског садржаја и обављања уредничке контроле над медијским садржајем који се преноси путем електронских комуникационих мрежа и услуга;
- ц) **Јавна електронска комуникациона мрежа** је електронска комуникациона мрежа која се у цјелини или претежно користи за пружање јавно доступних електронских комуникационих услуга и омогућава пренос информација између завршних тачака мреже;
- д) **Јавна електронска комуникациона услуга** је електронска комуникациона услуга која је јавно доступна на тржишној основи;
- е) **Оператер** је правно лице које пружа или је овлашћено да пружа јавне електронске комуникационе мреже и/или јавно доступне електронске комуникационе услуге, а којем је Агенција додијелила неку од дозвола за пружање јавних електронских комуникационих услуга;

- ф) **Крајњи корисник** је физичко или правно лице које користи или захтијева коришћење јавне електронске комуникационе услуге.

Члан 3.

(Употреба мушког или женског рода)

Изрази који су ради прегледности дати у једном граматичком роду у Правилнику, без дискриминације се односе и на мушкарце и на жене.

Члан 4.

(Обавеза достављања података Агенцији)

- (1) Оператер је дужан да на начин и у роковима прописаним Правилником Агенцији достави податке потребне за стално праћење развоја и статистике тржишта електронских комуникација и то:
 - а) Телекомуникационе индикаторе Босне и Херцеговине;
 - б) Кварталне упитнике за услугу мобилне и фиксне телефоније, услугу приступа интернету и пакете услуга;
 - ц) Годишње упитнике за доставу података и информација за услугу приступа интернету и услугу мобилне телефоније - veleprodajni ниво;
 - д) Податке за Централизован систем за мониторинг броја корисника код кабловских оператера.
- (2) Поред података из става (1) овог члана, оператер је дужан да на захтјев Агенције достави све информације, укључујући податке о јавној електронској комуникационој мрежи и саобраћају те финансијске и друге повјерљиве информације које су неопходне за обављање послова из надлежности Агенције.
- (3) Захтјев Агенције из става (2) овог члана мора бити образложен и пропорционалан извршењу обавезе из надлежности Агенције те мора садржавати ниво детаљности затражених података и примјерен рок за њихово достављање који не може бити краћи од осам дана од дана пријема захтјева.

Члан 5.

(Повјерљивост података)

Оператер који Агенцији доставља податке које сматра повјерљивима дужан је да такве податке означи као повјерљиве, уз образложење правног основа и навођење разлога за евентуалну штету која би проистекла објављивањем података. У супротном, Агенција ће сматрати да достављени подаци нису повјерљиви.

Члан 6.

(Телекомуникациони индикатори БиХ)

- (1) Оператер је дужан да Агенцији достави податке о техничким и финансијским телекомуникационим индикаторима БиХ на обрасцу који пропише Агенција.
- (2) Подаци из става (1) овог члана достављају се Агенцији у електронском облику, најкасније до 31. марта текуће године за претходну календарску годину.
- (3) Агенција на својој званичној интернетској страници објављује кумулативне податке о телекомуникационим индикаторима из става (1) овог члана.

Члан 7.

(Квартални упитници)

- (1) Оператер је дужан да Агенцији достави податке за Кварталне упитнике из Анекса I Правилника и то за

- оне јавне електронске комуникационе услуге за које посједује одговарајућу дозволу Агенције.
- (2) Подаци из става (1) овог члана се Агенцији достављају у електронском облику и то:
- а) за I квартал текуће године, најкасније до 30. априла текуће године;
 - б) за II квартал текуће године, најкасније до 31. јула текуће године;
 - ц) за III квартал текуће године, најкасније до 31. октобра текуће године;
 - д) за IV квартал текуће године, најкасније до 31. јануара наредне календарске године.
- (3) Агенција податке из става (1) овог члана објављује на својој званичној интернетској страници у форми кварталних и годишњих извјештаја о стању тржишта електронских комуникација.

Члан 8.

(Годишњи упитници)

- (1) Оператер који је корисник дозволе за обављање дјелатности даваоца приступа интернету дужан је да, на прописаном обрасцу, Агенцији достави податке о броју прикључака широкопојасног приступа интернету путем фиксне мреже, према врсти приступне (last mile) технологије и брзинама, за приватне и пословне кориснике, по општинама у Босни и Херцеговини.
- (2) Подаци из става (1) овог члана се Агенцији достављају у електронском облику, најкасније до 28. фебруара текуће године за претходну календарску годину.
- (3) Оператер који је корисник дозволе за коришћење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система дужан је да

- Агенцији достави податке из Анекса II Правилника, у електронском облику, најкасније до 31. јануара текуће године за претходну календарску годину.
- (4) Агенција податке из ставова (1) и (3) овог члана објављује на својој званичној интернетској страници у форми годишњих извјештаја о стању тржишта електронских комуникација.

Члан 9.

(Централизовани систем за мониторинг броја корисника код кабловских оператера)

Оператер који је корисник дозволе за дистрибуцију аудио-визуелних медијских услуга и медијских услуга радија и/или дозволе за обављање дјелатности даваоца приступа интернету дужан је да сваког последњег дана у мјесецу, путем Централизованог система за мониторинг броја корисника код кабловских оператера, Агенцији стави на располагање податке о броју крајњих корисника услуга за текући мјесец.

Члан 10.

(Казнене одредбе)

Свако кршење одредаба овог Правилника довешће до изрицања санкција у складу са Законом о комуникацијама и прописима донесеним на основу Закона.

Члан 11.

(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 03-02-3-976-1/25

10. јуна 2025. године

Сарајево

Генерални директор
Драшко Милиновић, с. р.

АНЕКС I

КВАРТАЛНИ УПИТНИЦИ

ДИО ПРВИ – КВАРТАЛНИ УПИТНИК ЗА УСЛУГУ ФИКСНЕ ЈАВНЕ
ТЕЛЕФОНСКЕ МРЕЖЕ

1. Малопродајно тржиште

1.1. Директни приступ

1.1.1. Прикључци (број)	Приватни корисници	Пословни корисници	УКУПНО
<i>PSTN</i> (аналогни)			
<i>PSTN</i> (аналогни) <i>Centrex</i>			
<i>ISDN BA</i>			
<i>ISDN PA</i>			
<i>CLL</i>			
<i>IP Centrex</i>			
<i>IP</i>			
путем <i>xDSL</i> -а			
путем коаксијалног кабла			
путем фиксног бежичног приступа			
путем <i>FTTH</i>			
<i>IP</i> – путем других технологија			
УКУПНО			

1.1.2. Приходи од приступа (KM)	Приватни корисници		Пословни корисници		УКУПНО
	Класична телефонија	<i>IP</i>	Класична телефонија	<i>IP</i>	
Накнаде за прикључке					
Преплате					
Остали приходи					
УКУПНО					

1.1.3. Одлазни позиви (број)	Приватни корисници		Пословни корисници		УКУПНО
	Класична телефонија	<i>IP</i>	Класична телефонија	<i>IP</i>	
У властиту фиксну мрежу (<i>on-net</i>)					
Према другим фиксним мрежама у БиХ					
У властиту мобилну мрежу					
Према другим мобилним мрежама у БиХ					

Према међународним мрежама (фиксним и мобилним)					
Према осталој нумерацији					
УКУПНО					

1.1.4. Одлазни саобраћај (мин.)	Приватни корисници		Пословни корисници		УКУПНО
	Класична телефонија	IP	Класична телефонија	IP	
У властиту фиксну мрежу (<i>on-net</i>)					
Према другим фиксним мрежама у БиХ					
У властиту мобилну мрежу					
Према другим мобилним мрежама у БиХ					
Према међународним мрежама (фиксним и мобилним)					
Према осталој нумерацији					
УКУПНО					

1.1.5. Приходи од саобраћаја (KM)	Приватни корисници		Пословни корисници		УКУПНО
	Класична телефонија	IP	Класична телефонија	IP	
Од позива у властиту фиксну мрежу (<i>on-net</i>)					
Од позива према другим фиксним мрежама у БиХ					
Од позива у властиту мобилну мрежу					
Од позива према другим мобилним мрежама у БиХ					
Од позива у међународне мреже (фиксне и мобилне)					
УКУПНО					

2. Велепродајно тржиште

Велепродајно тржиште фиксне телефоније обухвата услуге међумрежног повезивања (интерконекије) с другим оператерима (за завршавање позива), као и изнајмљивање претплатничких прикључака другим оператерима и посредовање позива оператерима који властитим крајњим корисницима пружају услуге избора/предизбора оператера. Подаци које је потребно навести у овом дијелу односе се на оператере с којима сте склопили уговоре о интерконекији.

2.1. Завршавање (терминирање) позива у властиту фиксну мрежу

Подаци се односе на позиве који завршавају (терминирају) у вашој фиксној мрежи, према мрежи из које долазе позиви.

2.1.1. Долазни саобраћај (мин.)	Класична телефонија	IP	УКУПНО
Из властите фиксне мреже			
Из властите мобилне мреже			
Из других фиксних мрежа у БиХ			
Из других мобилних мрежа у БиХ			
Из међународних (фиксних и мобилних) мрежа			
УКУПНО			

2.1.2. Приходи од завршавања позива (КМ)	Класична телефонија	IP	УКУПНО
Из властите фиксне мреже			
Из властите мобилне мреже			
Из других фиксних мрежа у БиХ			
Из других мобилних мрежа у БиХ			
Из међународних (фиксних и мобилних) мрежа			
УКУПНО			

2.1.3. Цијене завршавања (терминирања) позива у властиту фиксну мрежу (КМ)	Локални	Single transit	Double transit
Из властите фиксне мреже			
Из властите мобилне мреже			
Из мобилне мреже оператора 1			
Из мобилне мреже оператора 2			
Из фиксне мреже оператора – оператор 1			
Из фиксне мреже оператора – оператор 2			
Из фиксне мреже оператора – оператор 3			
Из фиксне мреже оператора – оператор 4			
Из фиксне мреже оператора – оператор 5			
Из фиксне мреже оператора – оператор 6			
Из фиксне мреже оператора – оператор 7			
Из фиксне мреже оператора – оператор 8			

2.2. Транзитирање националних позива

2.2.1. Транзитни позиви унутар БиХ	Саобраћај (мин.)	Приход (КМ)
УКУПНО		

Напомена:

ДИО ДРУГИ – КВАРТАЛНИ УПИТНИК ЗА УСЛУГУ ФИКСНОГ И МОБИЛНОГ ШИРОКОПОЈАСНОГ ПРИСТУПА ИНТЕРНЕТУ (ТЕХНОЛОГИЈЕ)

Малопродајно тржиште

Широкопојасни приступ интернету

Број прикључака широкопојасног приступа интернету путем фиксне мреже према врсти приступне (<i>last mile</i>) технологије и према оглашаваној брзини приступа у долазном смјеру (<i>downstream</i>)	Бакрена приступна мрежа <i>xDSL</i> (укључујући <i>FtC</i> и <i>FtB</i>)	Оптичка приступна инфраструктура – <i>FtH</i> (укључујући <i>P2P</i> и <i>GPON</i>)	Приступ путем кабловских (<i>CatV</i>) мрежа	Приступ путем изнајмљених линија	Приступ путем фиксног бежичног приступа (<i>FWA</i>)	Приступ путем сателитских веза	Приступ путем осталих фиксних <i>BB</i> приступних технологија
256 kb/s ≤ брзина < 2 Mb/s	Приватни						
	Пословни						
2 Mb/s ≤ брзина < 10 Mb/s	Приватни						
	Пословни						
10 Mb/s ≤ брзина < 30 Mb/s	Приватни						
	Пословни						
30 Mb/s ≤ брзина < 100 Mb/s	Приватни						
	Пословни						
100 Mb/s ≤ брзина < 1 Gb/s	Приватни						
	Пословни						
Брзина ≥ 1 Gb/s	Приватни						
	Пословни						

	Вриједност (ТБ)
Укупна количина саобраћаја за фиксну <i>broadband</i> мрежу	

Мобилни <i>broadband</i>	Број корисника
Број корисника путем ускопојасног приступа (<i>data & voice</i>) – 2G	
Број корисника путем стандардног (<i>data & voice</i>) широкопојасног приступа	
Број корисника путем намјенског (<i>data-only</i>) широкопојасног приступа	
Број мобилних М2М претплата	
Број активних корисника <i>LTE</i> мобилних широкопојасних мрежа	
	Количина
Укупна количина мобилног широкопојасног интернетског саобраћаја у БиХ (ТБ)	
Укупна количина мобилног широкопојасног интернетског саобраћаја изван БиХ (ТБ)	

**ДИО ТРЕЋИ – КВАРТАЛНИ УПИТНИК ЗА УСЛУГУ ФИКСНОГ
ШИРОКОПОЈАСНОГ ПРИСТУПА ИНТЕРНЕТУ (ПРИХОДИ)****Малопродајно тржиште****Широкопојасни приступ интернету**

1.	Приходи (КМ)	Физичка лица	Правна лица	УКУПНО
1.1.	Бакрена приступна мрежа <i>xDSL</i> (укључујући <i>FtC</i> и <i>FtB</i>)			
1.2.	Оптичка приступна инфраструктура – <i>FtH</i> (укључујући <i>P2P</i> и <i>GPON</i>)			
1.3.	Приступ путем кабловских (<i>CatV</i>) мрежа			
1.4.	Приступ путем изнајмљених линија			
1.5.	Приступ путем фиксног бежичног приступа (<i>FWA</i>)			
1.6.	Приступ путем сателитских веза			
1.7.	Приступ путем осталих фиксних <i>BB</i> приступних технологија			
УКУПНО				

**ДИО ЧЕТВРТИ – КВАРТАЛНИ УПИТНИК ЗА УСЛУГУ ЈАВНЕ МОБИЛНЕ
ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИОНЕ МРЕЖЕ**

1. Малопродајно (*retail*) тржиште

1.1. Број активних корисника телефонских услуга у мобилној мрежи

Приватни <i>притејд</i> корисници	
Приватни <i>посттејд</i> корисници	
Пословни <i>посттејд</i> корисници	
УКУПНО	

1.2. Укупно реализован саобраћај (мин.)

У властитој мрежи (<i>on-net</i>)	
У друге мобилне мреже у БиХ	
У властиту фиксну мрежу	
У остале фиксне мреже у БиХ	
У међународне мреже	
Према осталим бројевима	
УКУПНО	

1.3. Остале услуге

	УКУПНО
Број послатих <i>SMS</i> порука	
Број послатих <i>MMS</i> порука	

1.4. Роминг властитих крајњих корисника у мрежама страних оператора

Саобраћај корисника (мин.)

Одлазни саобраћај (<i>Mobile Origination</i>)	
Долазни саобраћај (<i>Mobile Termination</i>)	

1.5. Остале услуге (број)

<i>SMS</i> поруке	
<i>MMS</i> поруке	

1.6. Приходи од телефонских услуга у мобилној телефонији (КМ)

Малопродајни приход – приватни корисници	
<i>Притејд</i> корисници	
<i>Посттејд</i> корисници	
Малопродајни приход – пословни корисници	
Приход који генеришу <i>M2M</i> корисници	
УКУПНО	

**ДИО ПЕТИ – КВАРТАЛНИ УПИТНИК ЗА УСЛУГУ ДИСТРИБУЦИЈЕ
МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА****1. Услуга дистрибуције аудио-визуелних медијских услуга и медијских услуга радија****1.1. Број прикључака**

Прикључци	Физичка лица	Правна лица	УКУПНО
Прикључци путем власните <i>OTT</i> услуге			
УКУПНО			

1.2.

Приходи	Физичка лица	Правна лица	УКУПНО
Приход од пружања <i>IPTV</i> услуге			
Приход од услуге кабловске телевизије			
Приход од услуге сателитске телевизије			
УКУПНО			

ДИО ШЕСТИ – КВАРТАЛНИ УПИТНИК ЗА ПАКЕТЕ УСЛУГА

1. Понуде пакета услуга (*bundle*)

1.1. Претплате пакета <i>Double-play</i> (број)	Физичка лица	Правна лица	УКУПНО
Фиксна телефонија и интернет			
Фиксна телефонија и телевизија			
Фиксна телефонија и мобилна телефонија			
Фиксна телефонија и мобилни интернет			
Фиксни интернет и телевизија			
Фиксни интернет и мобилни интернет			
Мобилна телефонија и фиксни интернет			
Мобилна телефонија и телевизија			
Мобилни интернет и телевизија			
Остало			
УКУПНО			

1.2. Претплате пакета <i>Triple-play</i> (број)	Физичка лица	Правна лица	УКУПНО
Фиксна телефонија, интернет и телевизија			
Фиксна телефонија, мобилна телефонија и интернет			
Фиксна телефонија, мобилна телефонија и телевизија			
Мобилна телефонија, интернет и телевизија			
Остало			
УКУПНО			

1.3. Претплате пакета <i>Quadruple-play</i> (број)	Физичка лица	Правна лица	УКУПНО
Фиксна телефонија, интернет, телевизија и мобилна телефонија			

1.4. Укупни приход од пакета услуга	Физичка лица	Правна лица	УКУПНО
Приход од <i>Double-play-a</i>			
Приход од <i>Triple-play-a</i>			
Приход од <i>Quadruple-play-a</i>			
УКУПНО			

2. Услуге које се нуде унутар исте претплате, али нису пакетирани

Навести број претплата (претплатничких уговора) с двије или више услуга у оквиру једног претплатничког уговора (ове услуге се не нуде као пакетирани, услуге се нуде као скуп услуга). Скуп услуга бира крајњи корисник, за разлику од пакетираних услуга које нуди оператер. Претплата на скуп услуга подразумијева један претплатнички уговор и један рачун.

2.1. Претплате за двије услуге (број)	Физичка лица	Правна лица	УКУПНО
Фиксна телефонија и интернет			
Фиксна телефонија и телевизија			
Фиксна телефонија и мобилна телефонија			
Телевизија и интернет			
Мобилна телефонија и интернет			
Мобилна телефонија и телевизија			
УКУПНО			

2.2	Претплате за три услуге (број)	Физичка лица	Правна лица	УКУПНО
.	Фиксна телефонија, интернет и телевизија			
	Фиксна телефонија, мобилна телефонија и интернет			
	Фиксна телефонија, мобилна телефонија и телевизија			
	Мобилна телефонија, интернет и телевизија			
	УКУПНО			
2.3	Претплате за четири услуге (број)	Физичка лица	Правна лица	УКУПНО
.	Фиксна телефонија, интернет, телевизија и мобилна телефонија			

АНЕКС II
ГОДИШЊИ УПИТНИК ЗА УСЛУГУ ЈАВНЕ МОБИЛНЕ ЕЛЕКТРОНСКЕ
КОМУНИКАЦИОНЕ МРЕЖЕ

1. Међуоператерско тржиште

1.2. Терминација позива у властиту мрежу

1.2.1. Долазни саобраћај (мин.)

Укупно из мобилних мрежа у БиХ	
од властите мобилне мреже	
од <i>MNO</i> – Мобилни оператер А	
од <i>MNO</i> – Мобилни оператер Б	
Из властите фиксне мреже	
Из осталих фиксних мрежа у БиХ	
Из међународних мрежа – преко БиХ фиксних оператера	
Из међународних мрежа – преко <i>LNO</i> оператера	
УКУПНО	

1.2.2. Цијене терминације позива (КМ)

Из властите мобилне мреже	
Из <i>MNO</i> – Мобилни оператер А	
Из <i>MNO</i> – Мобилни оператер Б	
Из властите фиксне мреже	
Из осталих фиксних мрежа у БиХ	
Из међународних мрежа – преко БиХ фиксних оператера	
Из међународних мрежа – преко <i>LNO</i> оператера	

1.2.3. Приходи од терминације позива (КМ)

Укупно из мобилних мрежа у БиХ	
од <i>self-supply</i> услуге	
од <i>MNO</i> – Мобилни оператер А	
од <i>MNO</i> – Мобилни оператер Б	
Из властите фиксне мреже	
Из осталих фиксних мрежа у БиХ	
Из међународних мрежа – преко БиХ фиксних оператера	
Из међународних мрежа – преко <i>LNO</i> оператера	
УКУПНО	

1.2.4. Терминирани поруке (број)

<i>SMS</i> поруке	
<i>MMS</i> поруке	

1.2.5. Цијене терминације порука (KM)

SMS поруке	
MMS поруке	

1.2.6. Приходи од терминираних порука (КМ)

SMS порука	
MMS порука	

2. Међународни роминг

Međunarodni roming uključuje usluge rominga vaših vlastitih korisnika u mrežama stranih operatera i korisnika stranih operatera u vašoj mreži.

2.1. Роминг властитих крајњих корисника у мрежама страних оператора

2.1.1. Расходи од роминга у страним мрежама (KM)

Од одлазних позива (<i>Mobile Origination</i>)	
Од долазних позива (<i>Mobile Termination</i>)	
Од осталих услуга	
УКУПНО	

2.2. Ролинг корисника страних оператора у вашој мрежи

Наведите саобраћај и приходе које зарачунавате оператерима страних мрежа за ролинг њихових корисника у вашој мрежи.

2.2.1. Саобраћај корисника (мин.)

Одлазни промет (<i>Mobile Origination</i>)	
Долазни промет (<i>Mobile Termination</i>)	

2.2.2. Дата (податковне) услуге (број)

<i>SMS</i> поруке	
Количина пренесених података (<i>GB</i>)	

2.2.3. Приходи од роминга у вашој мрежи (KM)

Приходи од роминга у вашој мрежи (КМ)	
---------------------------------------	--

Напомене:

--

Na osnovu člana 7. stav 3. tačka c), člana 37. stav 1. tačka d) i člana 40. stav 1. Zakona o komunikacijama ("Službeni glasnik BiH", br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12), generalni direktor Regulatorne agencije za komunikacije donio je

**PRAVILNIK
O NAČINU PRIKUPLJANJA I OBJAVLJIVANJA
PODATAKA O TRŽIŠTU ELEKTRONSKIH
KOMUNIKACIJA**

Član 1.

(Predmet)

Pravilnikom o načinu prikupljanja i objavljivanja podataka o tržištu elektronskih komunikacija (u daljnjem tekstu: Pravilnik) utvrđuju se podaci o tržištu elektronskih komunikacija koji se redovno dostavljaju Regulatornoj agenciji za komunikacije (u daljnjem tekstu: Agencija), rokovi za njihovo dostavljanje, te način njihovog prikupljanja i objavljivanja.

Član 2.

(Definicije)

Pojmovi korišteni u ovom Pravilniku imaju sljedeća značenja:

- a) **Elektronska komunikacijska mreža** označava sistem prijenosa i, tamo gdje je primjenjivo, uređaje za komutaciju i usmjeravanje i druge resurse, uključujući pasivne mrežne elemente koji omogućavaju prijenos signala pomoću žičanih, radio, optičkih ili drugih elektromagnetskih sredstava, uključujući satelitske mreže, fiksne (s komutacijom kola i paketa, uključujući internet) i mobilne mreže, elektroenergetske kablovske sisteme, u mjeri u kojoj se koriste za prijenos signala, radiodifuzne mreže i mreže kablovske televizije, bez obzira na vrstu informacija koje prenose;
- b) **Elektronska komunikacijska usluga** je usluga koja se po pravilu pruža uz naknadu putem elektronskih komunikacijskih mreža i obuhvata uslugu pristupa internetu, komunikacijsku uslugu između osoba i usluga koje se sastoje u cjelini ili većim dijelom od prijenosa signala, uključujući uslugu distribucije medijskih sadržaja i uslugu komunikacije između mašina. Ova usluga ne obuhvata uslugu proizvodnje medijskog sadržaja i obavljanja uredničke kontrole nad medijskim sadržajem koji se prenosi putem elektronskih komunikacijskih mreža i usluga;
- c) **Javna elektronska komunikacijska mreža** je elektronska komunikacijska mreža koja se u cjelini ili pretežno koristi za pružanje javno dostupnih elektronskih komunikacijskih usluga i omogućava prijenos informacija između završnih tačaka mreže;
- d) **Javna elektronska komunikacijska usluga** je elektronska komunikacijska usluga koja je javno dostupna na tržišnoj osnovi;
- e) **Operater** je pravno lice koje pruža ili je ovlašteno da pruža javne elektronske komunikacijske mreže i/ili javno dostupne elektronske komunikacijske usluge, a kojem je Agencija dodijelila neku od dozvola za pružanje javnih elektronskih komunikacijskih usluga;
- f) **Krajnji korisnik** je fizičko ili pravno lice koje koristi ili zahtijeva korištenje javne elektronske komunikacijske usluge.

Član 3.

(Upotreba muškog ili ženskog roda)

Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu u ovom Pravilniku, bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Član 4.

(Obaveza dostavljanja podataka Agenciji)

- (1) Operater je dužan na način i u rokovima propisanim ovim Pravilnikom Agenciji dostaviti podatke potrebne za kontinuirano praćenje razvoja i statistike tržišta elektronskih komunikacija i to:
 - a) Telekomunikacijske indikatore Bosne i Hercegovine;
 - b) Kvartalne upitnike za uslugu mobilne i fiksne telefonije, uslugu pristupa internetu i pakete usluga;
 - c) Godišnje upitnike za dostavu podataka i informacija za uslugu pristupa internetu i uslugu mobilne telefonije - veleprodajni nivo;
 - d) Podatke za Centralizovani sistem za monitoring broja korisnika kod kablovskih operatera.
- (2) Pored podataka iz stava (1) ovog člana, operater je dužan na zahtjev Agencije dostaviti sve informacije, uključujući podatke o javnoj elektronskoj komunikacijskoj mreži i saobraćaju, te finansijske i druge povjerljive informacije koje su neophodne za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije.
- (3) Zahtjev Agencije iz stava (2) ovog člana mora biti obrazložen i proporcionalan izvršenju obaveze iz nadležnosti Agencije, te mora sadržavati nivo detaljnosti zatraženih podataka i primjeren rok za njihovo dostavljanje koji ne može biti kraći od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Član 5.

(Povjerljivost podataka)

Operater koji Agenciji dostavlja podatke koje smatra povjerljivima dužan je takve podatke označiti kao povjerljive, uz obrazloženje pravnog osnova i navođenje razloga za eventualnu štetu koja bi proistekla objavljivanjem podataka. U suprotnom, Agencija će smatrati da dostavljeni podaci nisu povjerljivi.

Član 6.

(Telekomunikacijski indikatori BiH)

- (1) Operater je dužan Agenciji dostaviti podatke o tehničkim i finansijskim telekomunikacijskim indikatorima BiH na obrascu koji propiše Agencija.
- (2) Podaci iz stava (1) ovog člana dostavljaju se Agenciji u elektronskom obliku, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.
- (3) Agencija na svojoj zvaničnoj internet-stranici objavljuje kumulativne podatke o telekomunikacijskim indikatorima iz stava (1) ovog člana.

Član 7.

(Kvartalni upitnici)

- (1) Operater je dužan Agenciji dostaviti podatke za Kvartalne upitnike iz Aneksa I ovog Pravilnika i to za one javne elektronske komunikacijske usluge za koje posjeduje odgovarajuću dozvolu Agencije.
- (2) Podaci iz stava (1) ovog člana se Agenciji dostavljaju u elektronskom obliku i to:
 - a) za I kvartal tekuće godine, najkasnije do 30. aprila tekuće godine;
 - b) za II kvartal tekuće godine, najkasnije do 31. jula tekuće godine;
 - c) za III kvartal tekuće godine, najkasnije do 31. oktobra tekuće godine;

- d) za IV kvartal tekuće godine, najkasnije do 31. januara naredne kalendarske godine.
- (3) Agencija podatke iz stava (1) ovog člana objavljuje na svojoj zvaničnoj internet-stranici u formi kvartalnih i godišnjih izvještaja o stanju tržišta elektronskih komunikacija.

Član 8.
(Godišnji upitnici)

- (1) Operater koji je korisnik dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa internetu dužan je, na propisanom obrascu, Agenciji dostaviti podatke o broju priključaka širokopojasnog pristupa internetu putem fiksne mreže, prema vrsti pristupne (last mile) tehnologije i brzinama, za privatne i poslovne korisnike, po općinama u Bosni i Hercegovini.
- (2) Podaci iz stava (1) ovog člana se Agenciji dostavljaju u elektronskom obliku, najkasnije do 28. februara tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.
- (3) Operater koji je korisnik dozvole za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema dužan je Agenciji dostaviti podatke iz Aneksa II ovog Pravilnika, u elektronskom obliku, najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.
- (4) Agencija podatke iz stavova (1) i (3) ovog člana objavljuje na svojoj zvaničnoj internet-stranici u formi

godišnjih izvještaja o stanju tržišta elektronskih komunikacija.

Član 9.

(Centralizovani sistem za monitoring broja korisnika kod kablovskih operatera)

Operater koji je korisnik dozvole za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija i/ili dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa internetu dužan je svakog posljednjeg dana u mjesecu, putem Centralizovanog sistema za monitoring broja korisnika kod kablovskih operatera, Agenciji staviti na raspolaganje podatke o broju krajnjih korisnika usluga za tekući mjesec.

Član 10.

(Kaznene odredbe)

Svako kršenje odredaba ovog Pravilnika rezultirat će izricanjem sankcija u skladu sa Zakonom o komunikacijama i propisima donesenim na osnovu Zakona.

Član 11.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 03-02-3-976-1/25
10. juna 2025. godine
Sarajevo

Generalni direktor
Draško Milinović, s. r.

ANEKS I
KVARTALNI UPITNICI
DIO PRVI – KVARTALNI UPITNIK ZA USLUGU FIKSNE JAVNE TELEFONSKE
MREŽE

1. Maloprodajno tržište

1.1. Direktni pristup

1.1.1. Priključci (broj)	Privatni korisnici	Poslovni korisnici	UKUPNO
PSTN (analogni)			
PSTN (analogni) <i>Centrex</i>			
ISDN BA			
ISDN PA			
CLL			
IP <i>Centrex</i>			
IP			
putem xDSL-a			
putem koaksijalnog kabla			
putem fiksnog bežičnog pristupa			
putem FTTH			
IP – putem drugih tehnologija			
UKUPNO			

1.1.2. Prihodni od pristupa (KM)	Privatni korisnici		Poslovni korisnici		UKUPNO
	Klasična telefonija	IP	Klasična telefonija	IP	
Naknade za priključke					
Preplate					
Ostali prihodi					
UKUPNO					

1.1.3. Odlazni pozivi (broj)	Privatni korisnici		Poslovni korisnici		UKUPNO
	Klasična telefonija	IP	Klasična telefonija	IP	
U vlastitu fiksnu mrežu (<i>on-net</i>)					
Prema drugim fiksnim mrežama u BiH					
U vlastitu mobilnu mrežu					
Prema drugim mobilnim mrežama u BiH					
Prema međunarodnim mrežama (fiksnim i mobilnim)					
Prema ostaloj numeraciji					
UKUPNO					

1.1.4. Odlazni saobraćaj (min)	Privatni korisnici		Poslovni korisnici		UKUPNO
	Klasična telefonija	IP	Klasična telefonija	IP	
U vlastitu fiksnu mrežu (<i>on-net</i>)					
Prema drugim fiksним mrežama u BiH					
U vlastitu mobilnu mrežu					
Prema drugim mobilnim mrežama u BiH					
Prema međunarodnim mrežama (fiksним i mobilnim)					
Prema ostaloj numeraciji					
UKUPNO					

1.1.5. Prihodi od saobraćaja (KM)	Privatni korisnici		Poslovni korisnici		UKUPNO
	Klasična telefonija	IP	Klasična telefonija	IP	
Od poziva u vlastitu fiksnu mrežu (<i>on-net</i>)					
Od poziva prema drugim fiksним mrežama u BiH					
Od poziva u vlastitu mobilnu mrežu					
Od poziva prema drugim mobilnim mrežama u BiH					
Od poziva u međunarodne mreže (fiksne i mobilne)					
UKUPNO					

2. Veleprodajno tržište

Veleprodajno tržište fiksne telefonije obuhvata usluge međumrežnog povezivanja (interkonekcije) s drugim operaterima (za završavanje poziva), kao i iznajmljivanje pretplatničkih priključaka drugim operaterima i posredovanje poziva operaterima koji vlastitim krajnjim korisnicima pružaju usluge odabira/predodabira operatera. Podaci koje je potrebno navesti u ovom dijelu odnose se na operatere s kojima ste sklopili ugovore o interkonekciji.

2.1. Završavanje (terminiranje) poziva u vlastitu fiksnu mrežu

Podaci se odnose na pozive koji završavaju (terminiraju) u vašoj fiksnoj mreži, prema mreži iz koje dolaze pozivi.

2.1.1. Dolazni saobraćaj (min)	Klasična telefonija	IP	UKUPNO
Iz vlastite fiksne mreže			
Iz vlastite mobilne mreže			
Iz drugih fiksних mreža u BiH			
Iz drugih mobilnih mreža u BiH			
Iz međunarodnih (fiksних i mobilnih) mreža			
UKUPNO			

2.1.2. Prihodi od završavanja poziva (KM)	Klasična telefonija	IP	UKUPNO
Iz vlastite fiksne mreže			
Iz vlastite mobilne mreže			
Iz drugih fiksnih mreža u BiH			
Iz drugih mobilnih mreža u BiH			
Iz međunarodnih (fiksnih i mobilnih) mreža			
UKUPNO			

2.1.3. Cijene završavanja (terminiranja) poziva u vlastitu fiksnu mrežu (KM)	Lokalni	Single transit	Double transit
Iz vlastite fiksne mreže			
Iz vlastite mobilne mreže			
Iz mobilne mreže operatera 1			
Iz mobilne mreže operatera 2			
Iz fiksne mreže operatera – operater 1			
Iz fiksne mreže operatera – operater 2			
Iz fiksne mreže operatera – operater 3			
Iz fiksne mreže operatera – operater 4			
Iz fiksne mreže operatera – operater 5			
Iz fiksne mreže operatera – operater 6			
Iz fiksne mreže operatera – operater 7			
Iz fiksne mreže operatera – operater 8			

2.2. Tranzitiranje nacionalnih poziva
--

2.2.1. Tranzitni pozivi unutar BiH	Saobraćaj (min)	Prihod (KM)
UKUPNO		

Napomena:

--

**DIO DRUGI – KVARTALNI UPITNIK ZA USLUGU FIKSNOG I MOBILNOG
ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA INTERNETU (TEHNOLOGIJE)**

Maloprodajno tržište

Širokopojasni pristup internetu

Broj priključaka širokopojasnog pristupa internetu putem fiksne mreže prema vrsti pristupne (last mile) tehnologije i prema oglašavanoj brzini pristupa u dolaznom smjeru (downstream)		Bakrena pristupna mreža xDSL (uključujući FttC i FttB)	Optička pristupna infrastruktura – FttH (uključujući P2P i GPON)	Pristup putem kablovskih (CaTV) mreža	Pristup putem iznajmljenih linija	Pristup putem fiksnog bežičnog pristupa (FWA)	Pristup putem satelitskih veza	Pristup putem ostalih fiksnih BB pristupnih tehnologija
256 kb/s ≤ brzina < 2 Mb/s	Privatni							
	Poslovni							
2 Mb/s ≤ brzina < 10 Mb/s	Privatni							
	Poslovni							
10 Mb/s ≤ brzina < 30 Mb/s	Privatni							
	Poslovni							
30 Mb/s ≤ brzina < 100 Mb/s	Privatni							
	Poslovni							
100 Mb/s ≤ brzina < 1 Gb/s	Privatni							
	Poslovni							
Brzina ≥ 1 Gb/s	Privatni							
	Poslovni							

	Vrijednost (TB)
Ukupna količina saobraćaja za fiksnu <i>broadband</i> mrežu	

Mobilni <i>broadband</i>	Broj korisnika
Broj korisnika putem uskopojasnog pristupa (<i>data & voice</i>) – 2G	
Broj korisnika putem standardnog (<i>data & voice</i>) širokopojasnog pristupa	
Broj korisnika putem namjenskog (<i>data-only</i>) širokopojasnog pristupa	
Broj mobilnih M2M pretplata	
Broj aktivnih korisnika LTE mobilnih širokopojasnih mreža	
	Količina
Ukupna količina mobilnog širokopojasnog internet-saobraćaja u BiH (TB)	
Ukupna količina mobilnog širokopojasnog internet-saobraćaja izvan BiH (TB)	

DIO TREĆI – KVARTALNI UPITNIK ZA USLUGU FIKSNOG ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA INTERNETU (PRIHODI)**Maloprodajno tržište****Širokopojasni pristup internetu**

1.	Prihodi (KM)	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO
1.1.	Bakrena pristupna mreža xDSL (uključujući FttC i FttB)			
1.2.	Optička pristupna infrastruktura – FttH (uključujući P2P i GPON)			
1.3.	Pristup putem kablovskih (CaTV) mreža			
1.4.	Pristup putem iznajmljenih linija			
1.5.	Pristup putem fiksnog bežičnog pristupa (FWA)			
1.6.	Pristup putem satelitskih veza			
1.7.	Pristup putem ostalih fiksnih BB pristupnih tehnologija			
UKUPNO				

DIO ČETVRTI – KVARTALNI UPITNIK ZA USLUGU JAVNE MOBILNE ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJSKE MREŽE

1. Maloprodajno (*retail*) tržište

1.1. Broj aktivnih korisnika telefonskih usluga u mobilnoj mreži

Privatni <i>prepaid</i> korisnici	
Privatni <i>postpaid</i> korisnici	
Poslovni <i>postpaid</i> korisnici	
UKUPNO	

1.2. Ukupno realiziran saobraćaj (min)

U vlastitoj mreži (<i>on-net</i>)	
U druge mobilne mreže u BiH	
U vlastitu fiksnu mrežu	
U ostale fiksne mreže u BiH	
U međunarodne mreže	
Prema ostalim brojevima	
UKUPNO	

1.3. Ostale usluge

	UKUPNO
Broj poslanih SMS poruka	
Broj poslanih MMS poruka	

1.4. Roving vlastitih krajnjih korisnika u mrežama stranih operatera

Saobraćaj korisnika (min)

Odlazni saobraćaj (<i>Mobile Origination</i>)	
Dolazni saobraćaj (<i>Mobile Termination</i>)	

Ostale usluge (broj)

SMS poruke	
MMS poruke	

1.5. Prihodi od telefonskih usluga u mobilnoj telefoniji (KM)

Maloprodajni prihod – privatni korisnici	
<i>Prepaid</i> korisnici	
<i>Postpaid</i> korisnici	
Maloprodajni prihod – poslovni korisnici	
Prihod koji generiraju M2M korisnici	
UKUPNO	

DIO PETI – KVARTALNI UPITNIK ZA USLUGU DISTRIBUCIJE MEDIJSKIH SADRŽAJA**1. Usluga distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija****1.1. Broj priključaka**

Priključci	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO
Priključci putem vlastite OTT usluge			
UKUPNO			

1.2.

Prihodi	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO
Prihod od pružanja IPTV usluge			
Prihod od usluge kablovske televizije			
Prihod od usluge satelitske televizije			
UKUPNO			

DIO ŠESTI – KVARTALNI UPITNIK ZA PAKETE USLUGA**1. Ponude paketa usluga (*bundle*)**

1.1. Pretplate paketa <i>Double-play</i> (broj)	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO
Fiksna telefonija i internet			
Fiksna telefonija i televizija			
Fiksna telefonija i mobilna telefonija			
Fiksna telefonija i mobilni internet			
Fiksni internet i televizija			
Fiksni internet i mobilni internet			
Mobilna telefonija i fiksni internet			
Mobilna telefonija i televizija			
Mobilni internet i televizija			
Ostalo			
UKUPNO			

1.2. Pretplate paketa <i>Triple-play</i> (broj)	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO
Fiksna telefonija, internet i televizija			
Fiksna telefonija, mobilna telefonija i internet			
Fiksna telefonija, mobilna telefonija i televizija			
Mobilna telefonija, internet i televizija			
Ostalo			
UKUPNO			

1.3. Pretplate paketa <i>Quadruple-play</i> (broj)	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO
Fiksna telefonija, internet, televizija i mobilna telefonija			

1.4. Ukupni prihod od paketa usluga	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO
Prihod od <i>Double-play</i> a			
Prihod od <i>Triple-play</i> a			
Prihod od <i>Quadruple-play</i> a			
UKUPNO			

2. Usluge koje se nude unutar iste pretplate, ali nisu paketirane

Navesti broj pretplata (pretplatničkih ugovora) s dvije ili više usluga u okviru jednog pretplatničkog ugovora (ove usluge se ne nude kao paketirane, usluge se nude kao skup usluga). Skup usluga bira krajnji korisnik, za razliku od paketiranih usluga koje nudi operater. Pretplata na skup usluga podrazumijeva jedan pretplatnički ugovor i jedan račun.

2.1. Pretplate za dvije usluge (broj)	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO
Fiksna telefonija i internet			
Fiksna telefonija i televizija			
Fiksna telefonija i mobilna telefonija			
Televizija i internet			
Mobilna telefonija i internet			
Mobilna telefonija i televizija			
UKUPNO			

2.2. Pretplate za tri usluge (broj)	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO
Fiksna telefonija, internet i televizija			
Fiksna telefonija, mobilna telefonija i internet			
Fiksna telefonija, mobilna telefonija i televizija			
Mobilna telefonija, internet i televizija			
UKUPNO			

2.3. Pretplate za četiri usluge (broj)	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO
Fiksna telefonija, internet, televizija i mobilna telefonija			

ANEKS II
GODIŠNJI UPITNIK ZA USLUGU JAVNE MOBILNE ELEKTRONSKE
KOMUNIKACIJSKE MREŽE

1. Međuoperatorsko tržište

1.2. Terminacija poziva u vlastitu mrežu

1.2.1. Dolazni saobraćaj (min)

Ukupno iz mobilnih mreža u BiH	
od vlastite mobilne mreže	
od MNO – Mobilni operater A	
od MNO – Mobilni operater B	
Iz vlastite fiksne mreže	
Iz ostalih fiksnih mreža u BiH	
Iz međunarodnih mreža – preko BiH fiksnih operatera	
Iz međunarodnih mreža – preko INO operatera	
UKUPNO	

1.2.2. Cijene terminacije poziva (KM)

Iz vlastite mobilne mreže	
Iz MNO – Mobilni operater A	
Iz MNO – Mobilni operater B	
Iz vlastite fiksne mreže	
Iz ostalih fiksnih mreža u BiH	
Iz međunarodnih mreža – preko BiH fiksnih operatera	
Iz međunarodnih mreža – preko INO operatera	

1.2.3. Prihodi od terminacije poziva (KM)

Ukupno iz mobilnih mreža u BiH	
od <i>self-supply</i> usluge	
od MNO – Mobilni operater A	
od MNO – Mobilni operater B	
Iz vlastite fiksne mreže	
Iz ostalih fiksnih mreža u BiH	
Iz međunarodnih mreža – preko BiH fiksnih operatera	
Iz međunarodnih mreža – preko INO operatera	
UKUPNO	

1.2.4. Terminirane poruke (broj)

SMS poruke	
MMS poruke	

1.2.5. Cijene terminacije poruka (KM)

SMS poruke	
MMS poruke	

1.2.6. Prihodi od terminiranih poruka (KM)

SMS poruka	
MMS poruka	

2. Međunarodni roving

Međunarodni roving uključuje usluge rominga vaših vlastitih korisnika u mrežama stranih operatera i korisnika stranih operatera u vašoj mreži.

2.1. Roving vlastitih krajnjih korisnika u mrežama stranih operatera**2.1.1. Rashodi od rominga u stranim mrežama (KM)**

Od odlaznih poziva (<i>Mobile Origination</i>)	
Od dolaznih poziva (<i>Mobile Termination</i>)	
Od ostalih usluga	
UKUPNO	

2.2. Roving korisnika stranih operatera u vašoj mreži

Navedite saobraćaj i prihode koje zaračunavate operaterima stranih mreža za roving njihovih korisnika u vašoj mreži.

2.2.1. Saobraćaj korisnika (min)

Odlazni promet (<i>Mobile Origination</i>)	
Dolazni promet (<i>Mobile Termination</i>)	

2.2.2. Data (podatkovne) usluge (broj)

SMS poruke	
Količina prenesenih podataka (GB)	

2.2.3. Prihodi od rominga u vašoj mreži (KM)

Prihodi od rominga u vašoj mreži (KM)	
---------------------------------------	--

Napomene:

--

**USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE****463**

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **AP-2548/21**, rješavajući apelacije **Gojka Vukovića i dr.**, na temelju članka VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b) i članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Seada Palavrić, predsjednica
Valerija Galić, dopredsjednica
Angelika Nußberger, dopredsjednica
Mirsad Čeman, sudac
Helen Keller, sutkinja
Marin Vukoja, sudac
na sjednici održanoj 29. svibnja 2025. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbijaju se kao neutemeljene apelacije koje su podnijeli:

Gojko Vuković protiv Presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Mal 293847 21 Gž od 17. svibnja 2021. godine i presuda Vrhovnog suda Republike Srpske br. 71 0 Mal 293766 22 Rev od 22. studenog 2022. godine i 71 0 Mal 293846 22 Rev od 14. prosinca 2022. godine

Đuro Krčić protiv Presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Mal 307513 21 Gž od 22. listopada 2021. godine

Momčilo Bukejlović protiv presuda Okružnog suda u Banjaluci br. 71 0 Mal 342127 22 Gž od 21. veljače 2023. godine i 71 0 Mal 341023 22 Gž od 25. svibnja 2023. godine

Dalibor Đajić protiv Presude Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 Mal 035784 22 Gž od 13. veljače 2023. godine

Čedomir Spasojević protiv Presude Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 296888 22 Rev od 25. travnja 2023. godine

Jadranka Ivetić protiv Presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Mal 325482 23 Gž od 16. lipnja 2023. godine i

Zoran Knežević protiv Presude Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 Mal 038992 22 Gž od 5. lipnja 2023. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE**I. Uvod****AP-2548/21**

1. Gojko Vuković (u daljnjem tekstu: apelant Vuković) iz Banjaluke, kojeg zastupa Branislav A. Rakić, odvjetnik iz Banjaluke, podnio je 14. srpnja 2021. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Okružnog suda u Banjaluci (u daljnjem tekstu: Okružni sud) broj 71 0 Mal 293847 21 Gž od 17. svibnja 2021. godine.

AP-47/22

2. Đuro Krčić (u daljnjem tekstu: apelant) iz Kotor-Varoši, kojeg zastupa Čedo Đukić, odvjetnik iz Banjaluke, podnio je 4. siječnja 2022. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Okružnog suda broj 71 0 Mal 307513 21 Gž od 22. listopada 2021. godine.

AP-705/23

3. Apelant Vuković je 10. veljače 2023. godine, posredstvom istog punomoćnika, podnio apelaciju Ustavnom

sudu protiv Presude Vrhovnog suda broj 71 0 Mal 293766 22 Rev od 22. studenog 2022. godine.

AP-1625/23

4. Apelant Vuković je 1. travnja 2023. godine, posredstvom istog punomoćnika, podnio apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Vrhovnog suda broj 71 0 Mal 293846 22 Rev od 14. prosinca 2022. godine.

AP-2212/23

5. Momčilo Bukejlović (u daljnjem tekstu: apelant Bukejlović) iz Doboja, kojeg zastupa Rajko Stokić, odvjetnik iz Doboja, podnio je 9. svibnja 2023. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Okružnog suda broj 71 0 Mal 342127 22 Gž od 21. veljače 2023. godine.

AP-2230/23

6. Dalibor Đajić (u daljnjem tekstu: apelant) iz Banjaluke, kojeg zastupa Branimir Barić, odvjetnik iz Banjaluke, podnio je 8. svibnja 2023. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Okružnog suda broj 73 0 Mal 035784 22 Gž od 13. veljače 2023. godine.

AP-3043/23

7. Čedomir Spasojević (u daljnjem tekstu: apelant) iz Banjaluke, kojeg zastupa Saša Grabež, odvjetnik iz Banjaluke, podnio je 3. srpnja 2023. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Vrhovnog suda broj 71 0 P 296888 22 Rev od 25. travnja 2023. godine.

AP-3649/23

8. Apelant Bukejlović je 11. kolovoza 2023. godine, posredstvom istog punomoćnika, podnio apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Okružnog suda broj 71 0 Mal 341023 22 Gž od 2. svibnja 2023. godine.

AP-3657/23

9. Jadranka Ivetić (u daljnjem tekstu: apelantica) iz Banjaluke, koju zastupa Svetožar Ivetić, odvjetnik iz Banjaluke, podnijela je 11. kolovoza 2023. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Okružnog suda broj 71 0 Mal 325482 23 Gž od 16. lipnja 2023. godine.

AP-3959/23

10. Zoran Knežević (u daljnjem tekstu: apelant) iz Banjaluke, kojeg zastupa Milana Vukojević, odvjetnica iz Banjaluke, podnio je 5. rujna 2023. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Okružnog suda broj 73 0 Mal 038992 22 Gž od 5. lipnja 2023. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

11. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Vrhovnog suda, Okružnog suda i tužene Republike Srpske (u daljnjem tekstu: tužena) zatraženo je da dostave odgovore na apelacije.

12. Pozvani su dostavili odgovore na apelacije i oni su proslijeđeni apelantima na eventualno izjašnjenje. Apelanti su u predmetima br. AP-2548/21, AP-47/22 i AP-3649/23 dostavili izjašnjenja, dok ostali apelanti to nisu učinili.

III. Činjenično stanje

13. Činjenice predmeta koje proizlaze iz navoda apelanata i dokumenta predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

Uvodna napomena

14. Apelanti su sudski vještaci različitih struka i oni su na temelju naloga sudova u ranije vođenim parničnim i izvanparničnim postupcima izvršili vještačenja. U skladu s tim sudovi su donijeli rješenja kojima je određeno da se apelantima

izvrši isplata preciziranih novčanih iznosa na ime naknade troškova vještačenja. Međutim, te naknade im nisu isplaćene.

Parnični postupci u kojima su donesene osporene odluke

15. Apelanti su podnijeli tužbe Osnovnom sudu u Banjaluci i Osnovnom sudu u Kotor-Varoši (u daljnjem tekstu: Osnovni sudovi) protiv tužene kojima su tražili isplatu dugovanja po osnovi troškova za izvršena vještačenja.

16. Odlučujući u prvostupanjskim postupcima, Osnovni sudovi su donijeli presude, preciziranih brojeva i datuma, kojima su tužbeni zahtjevi apelanata usvojeni i tužena obvezana da im na ime duga za izvršena vještačenja isplati precizirane novčane iznose sa zakonskim zateznim kamatama. Također, tužena je obvezana da apellantima nadoknadi troškove postupka. U obrazloženjima prvostupanjskih presuda Osnovni sudovi su, između ostalog, naveli da su novčane naknade na ime predjuma troškova za izvršena vještačenja uplaćene na račun posebnih namjena – depozitni račun. Dalje, sudovi su naveli da depozitnim računom, sukladno odredbama Zakona o trezoru, upravlja i raspolaže Ministarstvo financija Republike Srpske. Međutim, kako su sudovi ukazali, te naknade apellantima nisu isplaćene. U svezi s tim, Osnovni sudovi su istaknuli da se ne mogu prihvatiti tvrdnje tužene da naknade nisu isplaćene zbog toga što je nad Bankom Srpske, u kojoj su konkretna novčana sredstva deponirana, otvoren stečajni postupak. Naime, sudovi su pojasnili da apelaniti nisu ni u kakvom materijalnom odnosu s Bankom Srpske tako da otvaranje stečajnog postupka ne utječe na njihovo pravo da od tužene potražuju naknade na ime vještačenja. Pri tome, sudovi su istaknuli da su apelaniti u obligacijskopravnom odnosu s tuženom jer je organ tužene, konkretno sud, dao nalog apellantima da izvrše vještačenja. Osnovni sudovi su naveli da je tužena odgovorna za svoje organe i samo ona ima stranačku sposobnost u takvoj vrsti sporova. Sukladno tome, sudovi su zaključili da je tužena bez osnove zadržala sredstva koja su uplaćena na ime vještačenja, pa se u smislu odredaba članka 210. st. 1. i 2. Zakona o obligacijskim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO) neosnovano obogatila za te iznose. Osim toga, Osnovni sudovi su usvajanje tužbenih zahtjeva obrazložili i primjenom odredaba članka 749. ZOO-a ukazujući da je između apelanata i tužene zasnovan ugovor o nalogu jer su sudovi angažirali apelante da izvrše vještačenja. Sudovi su također naveli da je postupanje tužene suprotno zakonskim odredbama i da je apellantima pričinjena šteta u smislu članka 155. ZOO-a za koju odgovara tužena u smislu članka 172. ZOO-a.

17. Tužena je protiv prvostupanjskih presuda podnijela žalbe Okružnom sudu.

18. Presudama Okružnog suda, preciziranih brojeva i datuma, uvaženo je sedam žalbi i prvostupanjske presude su preinačene tako što su tužbeni zahtjevi apelanata odbijeni, dok su preostale tri žalbe odbijene i prvostupanjske presude potvrđene. U obrazloženjima presuda kojima su žalbe uvažene Okružni sud je naveo da je pogrešan stav prvostupanjskog suda da se tužena neosnovano obogatila odnosno da su ispunjeni uvjeti za primjenu članka 210. ZOO-a. Naime, sud je pojasnio da sredstva uplaćena na depozitni račun suda da potrebe vještačenja nisu prešla u imovinu tužene. Polaganje sudskog depozita, kako je sud naveo, regulirano je odredbama Zakona o izvanparničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZIP) i nije propisano da će predmet depozita deponiranjem postati vlasništvo tužene (izuzev u smislu članka 224. ZIP-a, ali to ovdje nije slučaj). Stoga je, prema stavu Okružnog suda, prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo. Okružni sud je također ukazao da se ne radi o situaciji koju regulira odredba članka 749. stavak 1. ZOO-a. Naime, sud je ukazao da on nije nalogodavac niti su apelaniti nalogoprincipi.

Činjenica da su u postupcima u kojima su provedena navedena vještačenja parnične stranke predjume novčana sredstva za naknadu troškova vještačenja, a ne sud, dokazuje da se ne radi o ugovoru o nalogu. Dalje, Okružni sud je naveo da u radnjama organa tužene nema protupravnosti ni uvjeta za odštetnu odgovornost u smislu čl. 155. i 172. ZOO-a. Kako je sud ukazao, odgovornost pravne osobe za rad njezinih organa postoji u slučaju nezakonitog i nepravilnog rada. Prema ocjeni suda, ne može se zaključiti da je tužena postupala suprotno zakonu i pravilima struke koji odudaraju od uobičajene metode rada u državnom tijelu i mimo cilja koji je određen.

19. Međutim, u obrazloženju jedne od osporenih odluka (odluka Okružnog suda osporena u AP-2548/21) Okružni sud je istaknuo da je apellant u svakom slučaju imao na raspolaganju pravomoćna rješenja kao izvršne naslove iz predmeta u kojima su određeni troškovi vještačenja. U svezi s tim, Okružni sud je zaključio da nije ni bilo potrebe da apellant u parničnom postupku zahtijeva odlučivanje.

20. S obzirom na uspjeh tužene u žalbenim postupcima, Okružni sud je ukazao da joj pripadaju troškovi postupka. Okružni sud se pozvao na odredbe članka 386. stavak 1., članka 387. stavak 1. i članka 397. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP) te je naveo na šta se troškovi postupka u svakom konkretnom predmetu odnose.

21. Tužena je izjavila revizije protiv drugostupanjskih presuda kojima su njezine žalbe odbijene. Presudama Vrhovnog suda, preciziranih brojeva i datuma, revizije su usvojene i nižestupanjske presude preinačene tako što su tužbeni zahtjevi apelanata odbijeni. Također, apelaniti su obvezani da tuženoj nadoknade troškove postupaka. Vrhovni sud je u obrazloženjima, u biti, dao iste razloge za odbijanje tužbenih zahtjeva kao i Okružni sud.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

22. Apelanti su se pozvali na povredu prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) i prava na imovinu iz članka II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Pojedini apelaniti su se pozvali i na povredu prava na učinkovit pravni lijek iz članka 13. Europske konvencije. Apelaniti u biti ukazuju na proizvoljnu primjenu procesnog i materijalnog prava, te problematiziraju zaključke i obrazloženja sudova iz osporenih odluka. Apelaniti su naveli da iako nije sporno njihovo pravo na isplatu konkretnih naknada, oni nemaju efikasno pravno sredstvo i postupak u kojem to pravo mogu ostvariti. Kako su apelaniti ukazali, sudovi su zauzeli stav da rješenja o dosudi troškova za vještačenja ne predstavljaju ovršne isprave, a u parničnim postupcima se odbijaju njihovi tužbeni zahtjevi. Sve to, prema mišljenju apelanata, dovodi do pravne nesigurnosti. Apelaniti su se pozvali na Odluku Ustavnog suda broj AP-2914/21 od 13. srpnja 2024. godine. Dalje, apelaniti smatraju da su osporenim odlukama lišeni prava na uživanje svoje imovine. Osim toga, pojedini apelaniti problematiziraju odluke o naknadi troškova postupka tuženoj te ukazuju da im je time narušeno pravo na pristup sudu jer ne postoji proporcionalnost između obveze koja im je stavljena na teret i cilja koji se želio postići. U svezi s tim, apelaniti su se pozvali na Odluku Ustavnog suda broj AP-1101/17 od 22. ožujka 2018. godine. Apellant Bukejlović je naveo da mu je povrijeđeno "pravo pristupa nepristranom sudu".

23. U predmetima br. AP-2548/21 i AP-2230/23 apelaniti zahtijevaju da im se zbog duljine trajanja parničnih postupaka

dosudi naknada nematerijalne štete u iznosu od po 1.000,00 KM.

b) Odgovori na apelaciju

24. Vrhovni sud i Okružni sud su u biti naveli da ostaju pri razlozima danim u obrazloženjima osporenih odluka. Smatraju da nisu utemeljeni navodi apelanata o povredi prava na koja su se pozvali u apelacijama. Predlažu da Ustavni sud odbije apelacije kao neutemeljene.

25. Tužena je također ukazala da su apelacijski navodi neutemeljeni. Tužena je u predmetu broj AP-3649/23 navela da je apelant u ovršnom postupku vođenim pod brojem 71 0 I 310439 19 I svoje potraživanje namirio 22. rujna 2023. godine, ali je i pored toga nastavio s vođenjem parničnog postupka.

26. U izjašnjenjima na odgovore na apelaciju apelanti su u biti ukazali da ostaju pri apelacijskim navodima. Apelant Bukejlović je naveo da je upućivanjem na parnicu izložen bespotrebnim troškovima, pa da stoga nije od utjecaja činjenica da je u kasnijem ovršnom postupku, po apelaciji broj AP-4621/20, namirio glavni dug.

V. Relevantni propisi

27. **Zakon o ovršnom postupku** ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14, 5/17 – odluka USRS, 60/17 – odluka USBiH, 115/17 – odluka US BiH, 58/18 – rješenje USBiH i 66/18)

Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je objavljen u službenom glasilu na srpskom jeziku, ali lektoriran na službene jezike u Bosni i Hercegovini, koji u relevantnom dijelu glasi:

Članak 23. stavak 1.

Ovršne isprave su:

1) ovršna odluka sudova i ovršno sudsko poravnanje, [...].

Članak 24. stavak 1.

Sudskom odlukom, prema ovom Zakonu, smatra se presuda, rješenje, te druga odluka donesena u postupku pred sudom i arbitražom, a sudskim poravnanjem smatra se poravnanje zaključeno u postupku pred sudom i arbitražama.

Članak 25. stavak 1.

Sudska odluka kojom je naloženo ispunjenje potraživanja na neko davanje ili činjenje ovršna je ako je postala pravomoćna i ako je protekao rok za dobrovoljno ispunjenje. Rok za dobrovoljno ispunjenje teče od dana dostave odluke izvršeniku, a završava se protokom zadnjeg dana određenog sudskom odlukom, ako zakonom nije drugačije određeno.

Članak 27. st. (1) i (2)

(1) Ovršna isprava podobna je za izvršenje ako su u njoj naznačeni tražitelj ovrhe i ovršenik te predmet, vrsta, obujam i vrijeme ispunjenja obveze.

(2) Ako u ovršnoj ispravi nije određen rok za dobrovoljno ispunjenje obveze, taj rok određuje se rješenjem o ovrši.

[...].

Članak 35. stavak 1.

Ako se prijedlog za ovrhu podnosi sudu koji nije odlučivao u prvom stupnju, uz prijedlog se podnosi ovršna isprava, u originalu ili ovjerenom prijepisu, na koji je stavljena potvrda o ovršnosti.

VI. Dopustivost i meritum

28. Ustavni sud utvrđuje da apelacije ispunjavaju uvjete propisane člankom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, kao i da su podnesene u roku, da ispunjavaju i ostale uvjete dopustivosti iz članka 18. stavak (3) Pravila Ustavnog suda, te da nisu

očigledno (*prima facie*) neutemeljene u smislu odredbe članka 18. stavak (4) Pravila Ustavnog suda.

29. Apelanti pobijaju presude Vrhovnog suda i Okružnog suda tvrdeći da im je povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije te pravo na imovinu iz članka II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Također, pojedini apelanti smatraju da im je povrijeđeno i pravo na učinkovit pravni lijek iz članka 13. Europske konvencije.

Pravo na imovinu

30. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

k) Pravo na imovinu.

31. Članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju glasi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Nitko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korištenje imovine sukladno općem interesu, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

32. Ustavni sud zapaža da su apelanti tužbenim zahtjevima tražili da se obaveže tužena da im isplati naknade na ime troškova za izvršena vještačenja. S obzirom na to da iz prezentiranih činjenica nesporno proizlazi da se u ovim slučajevima radi o specifičnim okolnostima, Ustavni sud prvo treba ispitati jesu li apelanti zaista mogli imati "legitimno očekivanje" iz članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju da će njihovi tužbeni zahtjevi biti ostvareni u konkretnim parničnim postupcima. Prije nego što odgovori na ovo pitanje, Ustavni sud će ukazati na svoju praksu u kojoj je razmatrao ista i slična činjenična i pravna pitanja.

33. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća na svoju praksu iz Odluke broj AP-4621/20 u kojoj je razmatrano pitanje ima li rješenje o isplati troškova za izvršeno vještačenje značaj ovršne odluke, kako to reguliraju relevantne odredbe ZOP-a (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-4621/20 od 8. lipnja 2022. godine). Prezentirajući taj predmet, Ustavni sud će se referirati i na navode apelanata u odnosu na stav ovršnih sudova da rješenja o dosudi troškova za vještačenja ne predstavljaju ovršne isprave te navode o pravnoj nesigurnosti. Naime, ovršni postupak u tom predmetu je pokrenut na temelju rješenja o troškovima za izvršeno vještačenje. Međutim, redovni sudovi su, u konačnici, zauzeli stav da takvo rješenje ne predstavlja ovršnu ispravu u smislu odredaba članka 23. ZOP-a, već ima snagu rješenja koje se tiče upravljanja postupkom, te uputili apelanta da svoja prava ostvari u parničnom postupku. Međutim, Ustavni sud je, odlučujući o podnesenoj apelaciji, utvrdio povredu članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije, ukinuo drugostupanjsko rješenje i predmet vratio Okružnom sudu na ponovni postupak. U obrazloženju odluke Ustavni sud je ukazao da iz relevantnih odredaba ZOP-a (vidi točku 33. navedene odluke) proizlazi da su ovršne isprave, između ostalog, odluke sudova i da se sudskom odlukom smatra, između ostalog, i rješenje. Također, sudska odluka je ovršna ako je postala pravomoćna i ako je protekao rok za dobrovoljno ispunjenje. Dalje, ovršna isprava je podobna za izvršenje ako su u njoj naznačeni tražitelj ovrhe i ovršenik te

predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja obveze. Najzad, ukoliko nije određen rok za dobrovoljno izvršenje, rok se određuje u ovršnoj ispravi. Dakle, Ustavni sud je razmotrio stav ovršnih sudova u kontekstu primjene relevantnih odredaba ZOP-a kojima je reguliran institut ovršne isprave. Ustavni sud je, imajući u vidu okolnosti tog slučaja, tj. postojanje rješenja o isplati troškova vještačenja kojim je naloženo računovodstvu suda da apelantu s depozitnog računa isplati precizirani novčani iznos, te sadržaj, odnosno analizu prethodno navedenih odredbi ZOP-a naveo "da je proizvoljan stav redovnih sudova da nalog računovodstvu dan od suca koji postupka u određenom predmetu nema značaj ovršne odluke, već ima snagu rješenja koje se tiče upravljanja postupkom. Kod svega navedenog Ustavni sud nalazi da je proizvoljno i upućivanje apelanta da u redovnom parničnom postupku treba ostvariti svoja prava" (točka 34.).

34. Dalje, Ustavni sud ukazuje da se u Odluci broj AP-367/21 bavio identičnim činjeničnim i pravnim pitanjem. Također, u toj odluci je, na temelju istih razloga kao i u prethodnoj, utvrđeno kršenje članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije, ukinuto drugostupanjsko rješenje i predmet vraćen Višem privrednom sudu u Banjaluci na ponovni ovršni postupak (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-367/21 od 28. rujna 2023. godine).

35. Osim toga, Ustavni sud podsjeća i na svoju praksu u kojoj se bavio sličnim činjeničnim i pravnim pitanjem. Naime, Ustavni sud ukazuje da je u Odluci broj AP-2914/21, na koju se i apelanti pozivaju, utvrđena povreda prava na imovinu iz članka II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-2914/21 od 13. srpnja 2023. godine). Naime, tužitelj je u parničnom postupku tražio da mu tužena izvrši povrat uplaćenih novčanih sredstava kojima je u ovršnom postupku na javnoj licitaciji kupio stan. Tužitelj nije ušao u posjed stana jer je ovršni postupak prekinut zbog pitanja prava vlasništva na stanu. I pored naloga suda u ovršnom postupku, tužitelju nije izvršen povrat uplaćenih novčanih sredstava. Razlozi za odbijanje tužbenog zahtjeva su isti kao što je to slučaj u odlukama koje su osporene apelacijama. Kako je već navedeno, Ustavni sud je u ovom predmetu utvrdio povredu prava na imovinu, te u svezi s tim ukazao da u konkretnom slučaju nije odlučujuće to je li u radnjama organa tužene bilo protupravnosti ili ne. Ustavni sud je zaključio da je apelant lišen svoje imovine bez ikakve mogućnosti da svoje potraživanje ostvari u bilo kojem drugom postupku.

36. Dakle, evidentno je da se razlika između navedenih predmeta ogleda u činjenici koja se odnosi na rješenja o troškovima za izvršena vještačenja kao ovršnim ispravama te, u svezi s tim, mogućnošću da se potraživanja po toj osnovi ostvare u ovršnom postupku. S druge strane, to nije slučaj u Odluci broj AP-2914/21 jer je apelant, kako je to već navedeno, lišen mogućnosti da svoje potraživanje ostvari u bilo kojem drugom postupku. Osim toga, u predmetu broj AP-2914/21, za razliku od ovih predmeta, apelant je uplatio svoja sredstva na depozitni račun suda, dok u ovim slučajevima apelantima nisu isplaćena sredstva po osnovi izvršenog vještačenja. Dakle, apelanti u ovim slučajevima ipak nisu uplatili svoja novčana sredstva na depozitni račun suda kako je to bilo u predmetu broj AP-2914/21.

37. Vraćajući se na konkretne predmete, Ustavni sud će odgovoriti na pitanje da li su apelanti mogli imati "legitimno očekivanje" da će u konkretnim parničnim postupcima biti usvojeni njihovi tužbeni zahtjevi. Prema mišljenju Ustavnog suda, temeljno pitanje u ovim slučajevima je jesu li apelanti uopće trebali podnositi tužbe da bi ostvarili svoja prava. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da su apelanti, svaki u svojoj

struci, izvršili vještačenja, dakle prethodno su postupili po nalogu sudova u postupcima koji su se vodili između drugih parničnih stranaka. U skladu s tim, sudovi su donijeli rješenja kojima su apelantima određeni troškovi za vještačenja, tj. novčane naknade za njihov rad. Međutim, te naknade im nisu isplaćene.

38. U svezi s tim, Ustavni sud smatra da se opravdano dovodi u pitanje to jesu li apelanti uopće trebali tražiti namirenje potraživanja u parničnim postupcima. Iako su redovni sudovi osporene odluke utemeljili na odredbama ZOO-a i Zakona o trezoru, Ustavni sud će konkretno pitanje sagledati iz drugog ugla. Naime, Ustavni sud zapaža da je Okružni sud u obrazloženju jedne od osporenih presuda – broj 71 0 Mal 293847 21 Gž od 17. svibnja 2021. godine, osporenoj u predmetu broj AP-2548/21, istaknuo da apelant nije ni trebao pokrenuti parnični postupak s obzirom na to da je raspolagao pravomoćnim rješenjem o troškovima vještačenja kao izvršnim naslovom. Dakle, navedeni dio obrazloženja iz osporene odluke korespondira pravnom shvaćanju Ustavnog suda izraženom u citiranim odlukama br. AP-4621/20 i AP-367/21 u skladu s kojim su apelanti u ovršnim postupcima mogli ostvariti svoja prava.

39. Imajući u vidu okolnosti konkretnih slučajeva, Ustavni sud smatra da se ne može zanemariti činjenica da su apelanti već od ranije raspolagali sudskim odlukama o isplati troškova za izvršena vještačenja. Dakle, u posjedu su, u smislu prethodno navedenih stavova Ustavnog suda (vidi točku 34.), ovršnih isprava i samim tim imaju mogućnost pokrenuti ovršne postupke i tako namiriti potraživanja od tužene. U prilog navedenom je i odgovor na apelaciju tužene u predmetu broj AP-3649/23 u kojem je, između ostalog, istaknuto da je apelant Bukejlović u ovršnom postupku naplatio od tužene svoja potraživanja (vidi točku 25. odluke).

40. Sukladno tome, Ustavni sud smatra da se sam po sebi nameće zaključak da u specifičnim okolnostima konkretnih slučajeva nije ni bilo potrebe da apelanti traže odlučnje u parničnim postupcima. Naime, njihova potraživanja su nesporno utvrđena i stoga nisu ni trebala biti predmet ponovnog razmatranja u bilo kakvom postupku. Pod pretpostavkom da bi u parničnim postupcima koji su predmet razmatranja ove odluke Ustavnog suda bilo udovoljeno tužbenim zahtjevima, apelanti bi zapravo dobili još jednu ovršnu ispravu kakvom od ranije raspolažu i koja se odnosi na identično potraživanje. Takav pristup dovodi u pitanje sam značaj i svrhu donesenih rješenja o isplati troškova za izvršena vještačenja ukoliko bi se o pravomoćno utvrđenim potraživanjima ponovno raspravljalo u nekom novom parničnom postupku.

41. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud smatra da apelanti nisu mogli imati "legitimno očekivanje" da će, pored postojećih rješenja o isplati troškova vještačenja, tužbeni zahtjevi kojima su tražili isplatu istih troškova za izvršena vještačenja biti ostvareni u konkretnim parničnim postupcima. Ustavni sud smatra da su apelanti po redovnom tijeku stvari, unatoč prvobitno zauzetom stavu ovršnih sudova da se ne radi o ovršnim ispravama, umjesto podnošenja tužbi trebali pokrenuti ovršne postupke protiv tužene i tako namiriti svoja potraživanja. Pri tome, Ustavni sud podsjeća da pristup iz ovog predmeta korespondira praksi iz predmeta br. AP-4621/20 i AP-367/21 navedenoj u prethodnom dijelu odluke.

42. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud smatra da u konkretnim parničnim postupcima nije došlo do povrede prava na imovinu iz članka II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

43. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

44. Članak 6. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obveza ili kaznene optužbe protiv njega, svatko ima pravo na pravično i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim sudom ustanovljenim zakonom.

45. Ustavni sud zapaža da se bit apelacijskih navoda o povredi prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije svodi na tvrdnje o proizvoljno utvrđenom činjeničnom stanju i proizvoljnoj primjeni prava, kršenju prava na pristup sudu, nepristranosti suda, te duljini trajanja pojedinih postupaka.

46. U odnosu na navode o povredi prava na pristup sudu, Ustavni sud zapaža da apelanti kršenje tog prava dovode u svezu s odlukama o troškovima postupka, pri čemu se pozivaju na Odluku Ustavnog suda broj AP-1101/17. U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da se u navedenoj odluci radilo o činjenično i pravno drugačijem slučaju. Naime, tom odlukom Ustavnog suda je, u specifičnim okolnostima tog predmeta, utvrđeno kršenje prava na imovinu i prava na pristup sudu kao dio prava na pravično suđenje u situaciji kada je apelantica u tom postupku obvezana na isplatu troškova postupka Pravobraniteljstvu Republike Srpske (koje je zastupalo tuženu Republiku Srpsku) u postupku za naknadu nematerijalne štete koju je apelantica pretrpjela kao žrtva ratnog zločina (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-1101/17 od 22. ožujka 2018. godine). Ustavni sud stoga ne može zaključiti da je pozivanje na navedenu odluku Ustavnog suda relevantno za konkretne apelacije i da je obvezivanjem da naknade troškove postupka suprotnoj strani apelantima uskraćeno pravo na pristup sudu.

47. S obzirom na zaključak Ustavnog suda da apelanti nisu imali "legitimno očekivanje" da će u konkretnim parničnim postupcima biti udovoljeno njihovim tužbenim zahtjevima, Ustavni sud smatra da u karakterističnim okolnostima ovih slučajeva nije potrebno razmatrati navode o proizvoljno utvrđenom činjeničnom stanju i proizvoljnoj primjeni prava.

48. Dalje, Ustavni sud zapaža da apelant Bukejlović koji je ukazao na kršenje "prava pristupa nepristranom sudu" te navode nije obrazložio. S obzirom na činjenicu da, osim paušalnih navoda, apelant nije ponudio dokaze koji bi ukazivali na subjektivnu ili objektivnu pristranost redovnih sudova, niti takvo što proizlazi iz predloženih dokumenata, Ustavni sud te navode neće razmatrati.

49. Osim toga, Ustavni sud zapaža da se u predmetima br. AP-2548/21 i AP-2230/23 apelanti pozivaju na povredu prava na suđenje u razumnom roku. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća da se opravdanost duljine postupka mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i u odnosu na sljedeće kriterije: složenost predmeta, postupanje apelanta i relevantnih organa vlasti, te šta je u sporu za apelanta bilo dovedeno u pitanje (vidi Europski sud, *Mikulić protiv Hrvatske*, presuda od 7. veljače 2002. godine, predstavka broj 53176/99, točka 38. i *Delić protiv Bosne i Hercegovine*, presuda od 2. ožujka 2021. godine, predstavka broj 59181/18, točka 18.).

50. Ustavni sud zapaža da je u predmetu broj AP-2548/21 relevantno razdoblje od 16. listopada 2018. godine, kada je

tužba podnesena, do donošenja presude Okružnog suda 17. svibnja 2021. godine, dakle ukupno razdoblje od dvije godine i sedam mjeseci. Dalje, u odnosu na predmet broj AP-2230/23 relevantno razdoblje je od 2. ožujka 2020. godine, kada je tužba podnesena, do donošenja presude Okružnog suda 13. veljače 2023. godine, dakle ukupno razdoblje kraće od tri godine. Također, Ustavni sud ukazuje da se ne radi o predmetima koji su prema zakonu hitne prirode, niti se u konkretnim slučajevima radilo o složenim činjeničnim ili pravnim pitanjima. Ocjenjujući ponašanje sudova, Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi u relevantnim razdobljima u konkretnim postupcima donijeli po dvije meritorne odluke. Stoga, sagledavajući postupak u cjelini, te imajući u vidu činjenicu da su postupci pravomoćno okončani u razdoblju od dvije godine i sedam mjeseci, odnosno u razdoblju kraćem od tri godine, Ustavni sud ne može zaključiti da je duljina trajanja ovih postupaka prešla granice "razumnog roka" iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

51. Sukladno tome, Ustavni sud zaključuje da u konkretnim slučajevima nije došlo do kršenja prava na suđenje u razumnom roku kao jednog od elemenata prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

52. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da u konkretnim slučajevima nema kršenja prava apelanata na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

Pravo na učinkovit pravni lijek

53. Pojedini apelanti smatraju da im je povrijeđeno pravo na učinkovit pravni lijek iz članka 13. Europske konvencije. Iz navoda apelanata se može zaključiti da navode o kršenju tog prava dovode u svezu s pravom na pravično suđenje. Ustavni sud zapaža da ti apelanti nisu koristili pravo podnošenja žalbe protiv prvostupajskih presuda, odnosno revizije protiv drugostupajskih presuda jer su bili zadovoljni ishodom prvostupajskog i drugostupajskog postupka. Međutim, apelanti su, u skladu s relevantnim odredbama ZPP-a, imali mogućnost dostaviti odgovore na žalbe i revizije tužene, što su, kako proizlazi iz obrazloženja drugostupajskih i revizijskih presuda, i učinili. Činjenica da su drugostupajski sud i revizijski sud uvažili žalbe, odnosno revizije tužene, te su nižestupajške presude preinačene tako što su tužbeni zahtjevi odbijeni, ne može voditi zaključku o nepostojanju ili neučinkovitosti pravnog lijeka. Ustavni sud također ukazuje da nezadovoljstvo ovih apelanata ishodom parničnih postupaka ne može voditi zaključku da je prekršeno pravo na učinkovit pravni lijek iz članka 13. Europske konvencije. Stoga, Ustavni sud zaključuje da su navodi o povredi prava na učinkovit pravni lijek iz članka 13. Europske konvencije u svezi s pravom na pravično suđenje neutemeljeni.

VII. Zaključak

54. Ustavni sud zaključuje da nema kršenja prava na imovinu iz članka II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju s obzirom na to da apelanti nisu imali "legitimno očekivanje" iz članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju da će i pored postojanja rješenja o isplati troškova vještačenja, koja u smislu relevantnih odredaba ZOP-a predstavljaju ovršnu ispravu, u konkretnim parničnim postupcima biti udovoljeno njihovim tužbenim zahtjevima koji se odnose na isto potraživanje.

55. Ustavni sud zaključuje da ne postoji povreda prava na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine u situaciji kada su apelanti bespotrebno pokrenuli parnične postupke, a imali su na raspolaganju ovršne isprave podobne za namirenje potraživanja u ovršnim postupcima, te kada u

конкретним случајевима не произлази да је било кршења права на приступ суду. Уставни суд такође закључује да се дужина поступака од двије године и седам мјесeci, односно нешто краће од три године, на двије судске instance не може сматрати nerazumno дугим трајањем поступака.

56. Уставни суд даље закључује да нема повреде права на уџинковит правни лијек из чланка 13. Европске конвенције када апеланти наводе о повреди овог права везују за тврдње о повреди права на правично суђење, а Уставни суд је закључио да то право није прекршено. Такође, чињеница да оспорене коначне одлуке нису donesene у корист апеланата не указује сама по себи на повреду права на уџинковит правни лијек.

57. На основу чланка 59. ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

58. Према чланку VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обвезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине
Seada Palavrić, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **АП-2548/21**, рјешавајући апелације **Гојка Вуковића и др.**, на основу члана VI/3.б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б) и члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Сеада Палаврић, предсједница
Валерија Галић, потпредсједница
Angelika Nußberger, потпредсједница
Мирсад Теман, судија
Helen Keller, судија
Марин Вукоја, судија
на сједници одржаној 29. маја 2025. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбијају се као неосноване апелације које су поднјели:

Гојко Вуковић против Пресуде Окружног суда у Бањалуци број 71 0 Мал 293847 21 Гж од 17. маја 2021. године и пресуда Врховног суда Републике Српске бр. 71 0 Мал 293766 22 Рев од 22. новембра 2022. године и 71 0 Мал 293846 22 Рев од 14. децембра 2022. године,

Ђуро Крчић против Пресуде Окружног суда у Бањалуци број 71 0 Мал 307513 21 Гж од 22. октобра 2021. године,

Момчило Букејловић против пресуда Окружног суда у Бањалуци бр. 71 0 Мал 342127 22 Гж од 21. фебруара 2023. године и 71 0 Мал 341023 22 Гж од 25. маја 2023. године,

Далибор Ђајић против Пресуде Окружног суда у Бањалуци број 73 0 Мал 035784 22 Гж од 13. фебруара 2023. године,

Чедомир Спасојевић против Пресуде Врховног суда Републике Српске број 71 0 П 296888 22 Рев од 25. априла 2023. године,

Јадранка Иветић против Пресуде Окружног суда у Бањалуци број 71 0 Мал 325482 23 Гж од 16. јуна 2023. године и

Зоран Кнежевић против Пресуде Окружног суда у Бањалуци број 73 0 Мал 038992 22 Гж од 5. јуна 2023. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и

"Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

АП-2548/21

1. Гојко Вуковић (у даљњем тексту: апелант Вуковић) из Бањалуке, којег заступа Бранислав А. Ракић, адвокат из Бањалуке, поднио је 14. јула 2021. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Пресуде Окружног суда у Бањалуци (у даљњем тексту: Окружни суд) број 71 0 Мал 293847 21 Гж од 17. маја 2021. године.

АП-47/22

2. Ђуро Крчић (у даљњем тексту: апелант) из Котор Вароши, којег заступа Чедо Ђукић, адвокат из Бањалуке, поднио је 4. јануара 2022. године апелацију Уставном суду против Пресуде Окружног суда број 71 0 Мал 307513 21 Гж од 22. октобра 2021. године.

АП-705/23

3. Апелант Вуковић је 10. фебруара 2023. године, посредством истог пуномоћника, поднио апелацију Уставном суду против Пресуде Врховног суда број 71 0 Мал 293766 22 Рев од 22. новембра 2022. године.

АП-1625/23

4. Апелант Вуковић је 1. априла 2023. године, посредством истог пуномоћника, поднио апелацију Уставном суду против Пресуде Врховног суда број 71 0 Мал 293846 22 Рев од 14. децембра 2022. године.

АП-2212/23

5. Момчило Букејловић (у даљњем тексту: апелант Букејловић) из Добоја, којег заступа Рајко Стокић, адвокат из Добоја, поднио је 9. маја 2023. године апелацију Уставном суду против Пресуде Окружног суда број 71 0 Мал 342127 22 Гж од 21. фебруара 2023. године.

АП-2230/23

6. Далибор Ђајић (у даљњем тексту: апелант) из Бањалуке, којег заступа Бранимир Барић, адвокат из Бањалуке, поднио је 8. маја 2023. године апелацију Уставном суду против Пресуде Окружног суда број 73 0 Мал 035784 22 Гж од 13. фебруара 2023. године.

АП-3043/23

7. Чедомир Спасојевић (у даљњем тексту: апелант) из Бањалуке, којег заступа Саша Грабеж, адвокат из Бањалуке, поднио је 3. јула 2023. године апелацију Уставном суду против Пресуде Врховног суда број 71 0 П 296888 22 Рев од 25. априла 2023. године.

АП-3649/23

8. Апелант Букејловић је 11. августа 2023. године, посредством истог пуномоћника, поднио апелацију Уставном суду против Пресуде Окружног суда број 71 0 Мал 341023 22 Гж од 2. маја 2023. године.

АП-3657/23

9. Јадранка Иветић (у даљњем тексту: апеланткиња) из Бањалуке, коју заступа Светозар Иветић, адвокат из Бањалуке, поднијела је 11. августа 2023. године апелацију Уставном суду против Пресуде Окружног суда број 71 0 Мал 325482 23 Гж од 16. јуна 2023. године.

АП-3959/23

10. Зоран Кнежевић (у даљњем тексту: апелант) из Бањалуке, којег заступа Милана Вукојевић, адвокат из

Бањалуке, поднио је 5. септембра 2023. године апелацију Уставном суду против Пресуде Окружног суда број 73 0 Мал 038992 22 Гж од 5. јуна 2023. године.

II. Поступак пред Уставним судом

11. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Врховног суда, Окружног суда и тужене Републике Српске (у даљњем тексту: тужена) затражено је да доставе одговоре на апелацију.

12. Позвани су доставили одговоре на апелације и они су прослијеђени апелантима на евентуално изјашњење. Апеланти су у предметима бр. АП-2548/21, АП-47/22 и АП-3649/23 доставили изјашњења, док остали апеланти то нису учинили.

III. Чињенично стање

13. Чињенице предмета које произлазе из навода апеланата и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

Уводна напомена

14. Апеланти су судски вјештаци различитих струка и они су на основу налога судова у раније вођеним парничним и ванпарничним поступцима извршили вјештачења. У складу с тим судови су донијели рјешења којима је одређено да се апелантима изврши исплата прецизираних новчаних износа на име накнаде трошкова вјештачења. Међутим, те накнаде им нису исплаћене.

Парнични поступци у којима су донесене оспорене одлуке

15. Апеланти су поднијели тужбе Основном суду у Бањалуци и Основном суду у Котор Вароши (у даљњем тексту: Основни судови) против тужене којима су тражили исплату дуговања по основу трошкова за извршена вјештачења.

16. Одлучујући у првостепеним поступцима, Основни судови су донијели пресуде, прецизираних бројева и датума, којима су тужбени захтјеви апеланата усвојени и тужена обавезана да им на име дуга за извршена вјештачења исплати прецизиране новчане износе са законским затезним каматама. Такође, тужена је обавезана да апелантима надокнади трошкове поступка. У образложењима првостепених пресуда Основни судови су, између осталог, навели да су новчане накнаде на име предујма трошкова за извршена вјештачења уплаћене на рачун посебних намјена – депозитни рачун. Даље, судови су навели да депозитним рачуном, сходно одредбама Закона о трезору, управља и располаже Министарство финансија Републике Српске. Међутим, како су судови указали, те накнаде апелантима нису исплаћене. У вези с тим, Основни судови су истакли да се не могу прихватити тврдње тужене да накнаде нису исплаћене због тога што је над Банком Српске, у којој су конкретна новчана средства депонована, отворен стечајни поступак. Наиме, судови су појаснили да апеланти нису ни у каквом материјалноправном односу с Банком Српске тако да отварање стечајног поступка не утиче на њихово право да од тужене потражују накнаде на име вјештачења. При томе, судови су истакли да су апеланти у облигациономправном односу с туженом јер је орган тужене, конкретно суд, дао налог апелантима да изврше вјештачења. Основни судови су навели да је тужена одговорна за своје органе и само она има страначку способност у таквој врсти спорова. Сходно томе, судови су закључили да је тужена без основа задржала средства која су уплаћена на име вјештачења, па се у смислу одредби члана 210 ст. 1 и 2 Закона о облигационим односима (у даљњем тексту: ЗОО)

неосновано обогатила за те износе. Осим тога, Основни судови су усвајање тужбених захтјева образложили и примјеном одредби члана 749 ЗОО-а указујући да је између апеланата и тужене заснован уговор о налогу јер су судови ангажовали апеланте да изврше вјештачења. Судови су такође навели да је поступање тужене супротно законским одредбама и да је апелантима причињена штета у смислу члана 155 ЗОО-а за коју одговара тужена у смислу члана 172 ЗОО-а.

17. Тужена је против првостепених пресуда поднијела жалбе Окружном суду.

18. Пресудама Окружног суда, прецизираних бројева и датума, уважено је седам жалби и првостепене пресуде су преиначене тако што су тужбени захтјеви апеланата одбијени, док су преостале три жалбе одбијене и првостепене пресуде потврђене. У образложењима пресуда којима су жалбе уважене Окружни суд је навео да је погрешан став првостепеног суда да се тужена неосновано обогатила односно да су испуњени услови за примјену члана 210 ЗОО-а. Наиме, суд је појаснио да средства уплаћена на депозитни рачун суда за потребе вјештачења нису прешла у имовину тужене. Полагање судског депозита, како је суд навео, регулисано је одредбама Закона о ванпарничном поступку (у даљњем тексту: ЗВП) и није прописано да ће предмет депозита депоновањем постати својина тужене (изузев у смислу члана 224 ЗВП-а, али то овдје није случај). Стога је, према ставу Окружног суда, првостепени суд погрешно примијенио материјално право. Окружни суд је такође указао да се не ради о ситуацији коју регулише одредба члана 749 став 1 ЗОО-а. Наиме, суд је указао да он није налогодавац нити су апеланти налогопримци. Чињеница да су, у поступцима у којима су спроведена наведена вјештачења, парничне странке предујмиле новчана средства за накнаду трошкова вјештачења, а не суд, доказује да се не ради о уговору о налогу. Даље, Окружни суд је навео да у радњама органа тужене нема противправности ни услова за одштетну одговорност у смислу чл. 155 и 172 ЗОО-а. Како је суд указао, одговорност правног лица за рад његових органа постоји у случају незаконитог и неправилног рада. Према оцијени суда, не може се закључити да је тужена поступала супротно закону и правилима струке који одударају од уобичајеног метода рада у државном тијелу и мимо циља који је одређен.

19. Међутим, у образложењу једне од оспорених одлука (одлука Окружног суда оспорена у АП-2548/21) Окружни суд је истакао да је апелант у сваком случају имао на располагању правоснажна рјешења као извршне наслове из предмета у којима су одређени трошкови вјештачења. У вези с тим, Окружни суд је закључио да није ни било потребе да апелант у парничном поступку захтијева одлучивање.

20. С обзиром на успјех тужене у жалбеним поступцима, Окружни суд је указао да јој припадају трошкови поступка. Окружни суд се позвао на одредбе члана 386 став 1, члана 387 став 1 и члана 397 ст. 1 и 2 Закона о парничном поступку (у даљњем тексту: ЗПП) те је навео на шта се трошкови поступка у сваком конкретном предмету односе.

21. Тужена је изјавила ревизије против другостепених пресуда којима су њене жалбе одбијене. Пресудама Врховног суда, прецизираних бројева и датума, ревизије су усвојене и нижестепене пресуде преиначене тако што су тужбени захтјеви апеланата одбијени. Такође, апеланти су обавезани да туженој надокнаде трошкове поступка. У

образложењима, Врховни суд је, у суштини, дао исте разлоге за одбијање тужбених захтјева као и Окружни суд.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

22. Апеланти су се позвали на повреду права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција) и права на имовину из члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Поједини апеланти су се позвали и на повреду права на дјелотворан правни лијек из члана 13 Европске конвенције. Апеланти у суштини указују на произвољну примјену процесног и материјалног права, те проблематизују закључке и образложења судова из оспорених одлука. Апеланти су навели да иако није спорно њихово право на исплату конкретних накнада, они немају ефикасно правно средство и поступак у којем то право могу остварити. Како су апеланти указали, судови су заузели став да рјешења о досуди трошкова за вјештачења не представљају извршне исправе, а у парничним поступцима се одбијају њихови тужбени захтјеви. Све то, према мишљењу апеланата, доводи до правне несигурности. Апеланти су се позвали на Одлуку Уставног суда број АП-2914/21 од 13. јула 2024. године. Даље, апеланти сматрају да су оспореним одлукама лишени права да уживају своју имовину. Осим тога, поједини апеланти проблематизују одлуке о накнади трошкова поступка туженој те указују да им је тиме нарушено право на приступ суду јер не постоји пропорционалност између обавезе која им је стављена на терет и циља који се желио постићи. У вези с тим, апеланти су се позвали на Одлуку Уставног суда број АП-1101/17 од 22. марта 2018. године. Апелант Букејловић је навео да му је повријеђено "право приступа непристрасном суду".

23. У предметима бр. АП-2548/21 и АП-2230/23 апеланти захтијевају да им се због дужине трајања парничних поступака досуди накнада нематеријалне штете у износу од по 1.000,00 КМ.

б) Одговори на апелацију

24. Врховни суд и Окружни суд су у суштини навели да остају при разлозима датим у образложењима оспорених одлука. Сматрају да нису основани наводи апеланата о повреди права на која су се позвали у апелацијама. Предлажу да Уставни суд одбије апелације као неосноване.

25. Тужена је такође указала да су апелациони наводи неосновани. Тужена је у предмету број АП-3649/23 навела да је апелант у извршном поступку вођеним под бројем 71 0 И 310439 19 И своје потраживање намирио 22. септембра 2023. године, али је и поред тога наставио с вођењем парничног поступка.

26. У изјашњењима на одговоре на апелацију апеланти су у суштини указали да остају при апелационим наводима. Апелант Букејловић је навео да је упућивањем на парницу изложен беспотребним трошковима, па да стога није од утицаја чињеница да је у каснијем извршном поступку, по апелацији број АП-4621/20, намирио главни дуг.

V. Релевантни прописи

27. **Закон о извршном поступку** ("Службени гласник Републике Српске" бр. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14, 5/17 – одлука УСРС, 60/17 – одлука УСБиХ, 115/17 – одлука УС БиХ, 58/18 – рјешење УСБиХ и 66/18) у релевантном дијелу гласи:

Члан 23. став 1.

Извршне исправе су:

1) *извршина одлука судова и извршно судско поравнање,*
[...].

Члан 24. став 1.

Судском одлуком, према овом закону, сматра се пресуда, рјешење, те друга одлука донесена у поступку пред судом и арбитражом, а судским поравнањем сматра се поравнање закључено у поступку пред судом и арбитражама.

Члан 25. став 1.

Судска одлука којом је наложено испуњење потраживања на неко давање или чињење извршина је ако је постала правоснажна и ако је протекао рок за добровољно испуњење. Рок за добровољно испуњење тече од дана доставе одлуке извршенику, а завршава се протоком задњег дана одређеног судском одлуком, ако законом није другачије одређено.

Члан 27. ст. (1) и (2)

(1) Извршина исправа подобна је за извршење ако су у њој назначени тражилац извршења и извршеник те предмет, врста, обим и вријеме испуњења обавезе.

(2) Ако у извршној исправи није одређен рок за добровољно испуњење обавезе, тај рок одређује се рјешењем о извршењу.

[...].

Члан 35. став 1.

Ако се приједлог за извршење подноси суду који није одлучивао у првом степену, уз приједлог се подноси извршина исправа, у оригиналу или овјереном препису, на који је стављена потврда о извршиности.

VI. Допустивост и меритум

28. Уставни суд утврђује да апелације испуњавају услове прописане чланом VI/3.б) Устава Босне и Херцеговине и чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, као и да су поднесене у року, да испуњавају и остале услове допустивости из члана 18 став (3) Правила Уставног суда, те да нису очигледно (*prima facie*) неосноване у смислу одредбе члана 18 став (4) Правила Уставног суда.

29. Апеланти побијају пресуде Врховног суда и Окружног суда тврдећи да им је повријеђено право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције те право на имовину из члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Такође, поједини апеланти сматрају да им је повријеђено и право на дјелотворан правни лијек из члана 13 Европске конвенције.

Право на имовину

30. Члан II/3. Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

к) *Право на имовину.*

31. Члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију гласи:

Свако физичко или правно лице има право на мирно уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим принципима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не умањују право државе да примјењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересом, или да би обезбиједила плаћање пореза или других доприноса или казни.

32. Уставни суд запажа да су апеланти тужбеним захтјевима тражили да се обавезе тужена да им исплати накнаде на име трошкова за извршена вјештачења. С обзиром на то да из представљених чињеница неспорно произлази да се у овим случајевима ради о специфичним околностима, Уставни суд прво треба да испита да ли су апеланти заиста могли имати "легитимно очекивање" из члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију да ће њихови тужбени захтјеви бити остварени у конкретним парничним поступцима. Прије него што одговори на ово питање, Уставни суд ће указати на своју праксу у којој је разматрао иста и слична чињенична и правна питања.

33. У вези с тим, Уставни суд подсјећа на своју праксу из Одлуке број АП-4621/20 у којој је разматрано питање да ли рјешење о исплати трошкова за извршено вјештачење има значај извршне одлуке, како то регулишу релевантне одредбе ЗИП-а (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП-4621/20 од 8. јуна 2022. године). Презентујући тај предмет, Уставни суд ће се реферирати и на наводе апеланата у односу на став извршних судова да рјешења о досуди трошкова за вјештачења не представљају извршне исправе те наводе о правној несигурности. Наиме, извршни поступак у том предмету је покренут на основу рјешења о трошковима за извршено вјештачење. Међутим, редовни судови су, у коначници, заузели став да такво рјешење не представља извршну исправу у смислу одредби члана 23 ЗИП-а, већ има снагу рјешења које се тиче управљања поступком, те упутили апеланта да своја права оствари у парничном поступку. Међутим, Уставни суд је, одлучујући о поднесеној апелацији, утврдио повреду члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције, укинуо другостепено рјешење и предмет вратио Окружном суду на поновни поступак. У образложењу одлуке Уставни суд је указао да из релевантних одредби ЗИП-а (види тачку 33 наведене одлуке) произлази да су извршне исправе, између осталог, одлуке судова и да се судском одлуком сматра, између осталог, и рјешење. Такође, судска одлука је извршна ако је постала правоснажна и ако је протекао рок за добровољно испуњење. Даље, извршна исправа је подобна за извршење ако су у њој назначени тражилац извршења и извршеник те предмет, врста, обим и вријеме испуњења обавезе. Најзад, уколико није одређен рок за добровољно извршење, рок се одређује у извршној исправу. Дакле, Уставни суд је размотрио став извршних судова у контексту примјене релевантних одредби ЗИП-а којима је регулисан институт извршне исправе. Уставни суд је, имајући у виду околности тог случаја, тј. постојање рјешења о исплати трошкова вјештачења којим је наложено рачуноводству суда да апеланту с депозитног рачуна исплати прецизирани новчани износ, те садржај, односно анализу претходно наведених одредби ЗИП-а навео "да је произвољан став редовних судова да налог рачуноводству дат од судије који поступа у одређеном предмету нема значај извршне одлуке, већ има снагу рјешења које се тиче управљања поступком. Код свега наведеног Уставни суд налази да је произвољно и упућивање апеланта да у редовном парничном поступку треба да оствари своја права" (тачка 34).

34. Даље, Уставни суд указује да се у Одлуци број АП-367/21 бавио идентичним чињеничним и правним

питањем. Такође, у тој одлуци је, на основу истих разлога као и у претходној, утврђено кршење члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције, укинуто другостепено рјешење и предмет враћен Вишем привредном суду у Бањалуци на поновни извршни поступак (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП-367/21 од 28. септембра 2023. године).

35. Осим тога, Уставни суд подсјећа и на своју праксу у којој се бавио сличним чињеничним и правним питањем. Наиме, Уставни суд указује да је у Одлуци број АП-2914/21, на коју се и апеланти позивају, утврђена повреда права на имовину из члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП-2914/21 од 13. јула 2023. године). Наиме, тужилац је у парничном поступку тражио да му тужена изврши поврат уплаћених новчаних средстава којима је у извршном поступку на јавној лицитацији купио стан. Тужилац није ушао у посјед стана јер је извршни поступак прекинут због питања права својине на стану. И поред налога суда у извршном поступку, тужиоцу није извршен поврат уплаћених новчаних средстава. Разлози за одбијање тужбеног захтјева су исти као што је то случај у одлукама које су оспорене апелацијама. Како је већ наведено, Уставни суд је у овом предмету утврдио повреду права на имовину, те у вези с тим указао да у конкретном случају није одлучујуће то да ли је у радњама органа тужене било противправности или не. Уставни суд је закључио да је апелант лишен своје имовине без икакве могућности да своје потраживање оствари у било којем другом поступку.

36. Дакле, евидентно је да се разлика између наведених предмета огледа у чињеници која се односи на рјешења о трошковима за извршена вјештачења као извршним исправама те, у вези с тим, могућношћу да се потраживања по том основу остваре у извршном поступку. С друге стране, то није случај у Одлуци број АП-2914/21 јер је апелант, како је то већ наведено, лишен могућности да своје потраживање оствари у било којем другом поступку. Осим тога, у предмету број АП-2914/21, за разлику од ових предмета, апелант је уплатио своја средства на депозитни рачун суда, док у овим случајевима апелантима нису исплаћена средства по основу извршеног вјештачења. Дакле, апеланти у овим случајевима ипак нису уплатили своја новчана средства на депозитни рачун суда како је то било у предмету број АП-2914/21.

37. Враћајући се на конкретне предмете, Уставни суд ће одговорити на питање да ли су апеланти могли имати "легитимно очекивање" да ће у конкретним парничним поступцима бити усвојени њихови тужбени захтјеви. Према мишљењу Уставног суда, основно питање у овим случајевима је да ли су апеланти уопште требали подносити тужбе да би остварили своја права. У вези с тим, Уставни суд запажа да су апеланти, сваки у својој струци, извршили вјештачења, дакле претходно су поступили по налозима судова у поступцима који су се водили између других парничних странака. У складу с тим, судови су донијели рјешења којим су апелантима одређени трошкови за вјештачења, тј. новчане накнаде за њихов рад. Међутим, те накнаде им нису исплаћене.

38. У вези с тим, Уставни суд сматра да се оправдано доводи у питање да ли су апеланти уопште требали тражити намирње потраживања у парничним поступцима. Иако су редовни судови оспорене одлуке засновали на одредбама ЗОО-а и Закона о трезору, Уставни суд ће конкретно питање сагледати из другог угла. Наиме,

Уставни суд запажа да је Окружни суд у образложењу једне од оспорених пресуда – број 71 0 Мал 293847 21 Гж од 17. маја 2021. године, оспореној у предмету број АП-2548/21, истакао да апелант није ни требао покренути парнични поступак с обзиром на то да је располагао правоснажним рјешењем о трошковима вјештачења као извршним насловом. Дакле, наведени дио образложења из оспорене одлуке кореспондира правном схватању Уставног суда израженом у цитираним одлукама бр. АП-4621/20 и АП-367/21 у складу с којим су апеланти у извршним поступцима могли остварити своја права.

39. Имајући у виду околности конкретних случајева, Уставни суд сматра да се не може занемарити чињеница да су апеланти већ одраније располагали судским одлукама о исплати трошкова за извршена вјештачења. Дакле, у посједу су, у смислу претходно наведених ставова Уставног суда (види тачку 34), извршних исправа и самим тим имају могућност да покрену извршне поступке и тако намире потраживања од тужене. У прилог наведеном је и одговор на апелацију тужене у предмету број АП-3649/23 у којем је, између осталог, истакнуто да је апелант Букејловић у извршном поступку наплатио од тужене своја потраживања (види тачку 25 одлуке).

40. Сходно томе, Уставни суд сматра да се сам по себи намеће закључак да у специфичним околностима конкретних случајева није ни било потребе да апеланти траже одлучење у парничним поступцима. Наиме, њихова потраживања су неспорно утврђена и стога нису ни требала да буду предмет поновног разматрања у било каквом поступку. Под претпоставком да би у парничним поступцима који су предмет разматрања ове одлуке Уставног суда било удовољено тужбеним захтјевима, апеланти би заправо добили још једну извршну исправу каквом од раније располажу и која се односи на идентично потраживање. Такав приступ доводи у питање сам значај и сврху донесених рјешења о исплати трошкова за извршена вјештачења уколико би се о правоснажно утврђеним потраживањима поново расправљало у неком новом парничном поступку.

41. Имајући у виду све наведено, Уставни суд сматра да апеланти нису могли имати "легитимно очекивање" да ће, поред постојећих рјешења о исплати трошкова вјештачења, тужбени захтјеви којима су тражили исплату истих трошкова за извршена вјештачења бити остварени у конкретним парничним поступцима. Уставни суд сматра да су апеланти по редовном току ствари, упркос првобитно заузетом ставу извршних судова да се не ради о извршним исправама, умјесто подношења тужби требали да покрену извршне поступке против тужене и тако намире своја потраживања. При томе, Уставни суд подсјећа да приступ из овог предмета кореспондира пракси из предмета бр. АП-4621/20 и АП-367/21 наведеној у претходном дијелу одлуке.

42. Имајући у виду све наведено, Уставни суд сматра да у конкретним парничним поступцима није дошло до повреде права на имовину из члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на правично суђење

43. Члан II/3. Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком.

44. Члан 6 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

Приликом утврђивања његових грађанских права и обавеза или кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом установљеним законом.

45. Уставни суд запажа да се суштина апелационих навода о повреди права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције своди на тврдње о произвољно утврђеном чињеничном стању и произвољној примјени права, кршењу права на приступ суду, непристрасности суда, те дужини трајања појединих поступака.

46. У односу на наводе о повреди права на приступ суду, Уставни суд запажа да апеланти кршење тог права доводе у везу с одлукама о трошковима поступка, при чему се позивају на Одлуку Уставног суда број АП-1101/17. У вези с тим, Уставни суд указује да се у наведеној одлуци радило о чињенично и правно другачијем случају. Наиме, том одлуком Уставног суда је, у специфичним околностима тог предмета, утврђено кршење права на имовину и права на приступ суду као дио права на правично суђење у ситуацији када је апеланткиња у том поступку обавезана на исплату трошкова поступка Правобранилаштву Републике Српске (које је заступало тужену Републику Српску) у поступку за накнаду нематеријалне штете коју је апеланткиња претрпјела као жртва ратног злочина (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП-1101/17 од 22. марта 2018. године). Уставни суд стога не може закључити да је позивање на наведену одлуку Уставног суда релевантно за конкретне апелације и да је обавезивањем да накнаде трошкове поступка супротној страни апелантима ускраћено право на приступ суду.

47. С обзиром на закључак Уставног суда да апеланти нису имали "легитимно очекивање" да ће у конкретним парничним поступцима бити удовољено њиховим тужбеним захтјевима, Уставни суд сматра да у карактеристичним околностима ових случајева није потребно разматрати наводе о произвољно утврђеном чињеничном стању и произвољној примјени права.

48. Даље, Уставни суд запажа да апелант Букејловић који је указао на кршење "права приступа непристрасном суду" те наводе није образложио. С обзиром на чињеницу да, осим паушалних навода, апелант није понудио доказе који би указивали на субјективну или објективну пристрасност редовних судова, нити такво шта произлази из предочених докумената, Уставни суд те наводе неће разматрати.

49. Осим тога, Уставни суд запажа да се у предметима бр. АП-2548/21 и АП-2230/23 апеланти позивају на повреду права на суђење у разумном року. У вези с тим, Уставни суд подсјећа да се оправданост дужине поступка мора оцијенити у свјетлу околности предмета и у односу на сљедеће критеријуме: сложеност предмета, поступање апеланта и релевантних органа власти, те шта је у спору за апеланта било доведено у питање (види Европски суд, *Микулић против Хрватске*, пресуда од 7. фебруара 2002. године, представка број 53176/99, тачка 38, и *Делић против Босне и Херцеговине*, пресуда од 2. марта 2021. године, представка број 59181/18, тачка 18).

50. Уставни суд запажа да је у предмету број АП-2548/21 релевантан период од 16. октобра 2018. године,

када је тужба поднесена, до доношења пресуде Окружног суда 17. маја 2021. године, дакле укупан период од двије године и седам мјесеци. Даље, у односу на предмет број АП-2230/23 релевантан период је од 2. марта 2020. године, када је тужба поднесена, до доношења пресуде Окружног суда 13. фебруара 2023. године, дакле укупан период краћи од три године. Такође, Уставни суд указује да се не ради о предметима који су по закону хитне природе, нити се у конкретним случајевима радило о сложеним чињеничним или правним питањима. Оцјењујући понашање судова, Уставни суд запажа да су редовни судови у релевантним периодима у конкретним поступцима донијели по двије мериторне одлуке. Стога, сагледавајући поступак у цјелини, те имајући у виду чињеницу да су поступци правоснажно окончани у периоду од двије године и седам мјесеци, односно у периоду краћем од три године, Уставни суд не може закључити да је дужина трајања ових поступака прешла границе "разумног рока" из члана 6 став 1 Европске конвенције.

51. Сходно томе, Уставни суд закључује да у конкретним случајевима није дошло до кршења права на суђење у разумном року као једног од елемената права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

52. Имајући у виду све наведено, Уставни суд закључује да у конкретним случајевима нема кршења права апеланата на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

Право на дјелотворан правни лијек

53. Поједини апеланти сматрају да им је повријеђено право на дјелотворан правни лијек из члана 13 Европске конвенције. Из навода апеланата се може закључити да наводе о кршењу тог права доводе у везу с правом на правично суђење. Уставни суд запажа да ти апеланти нису користили право подношења жалбе против првостепених пресуда, односно ревизије против другостепених пресуда јер су били задовољни исходом првостепеног и другостепеног поступка. Међутим, апеланти су, у складу с релевантним одредбама ЗПП-а, имали могућност да доставе одговоре на жалбе и ревизије тужене, што су, како произлази из образложења другостепених и ревизионих пресуда, и учинили. Чињеница да су другостепени суд и ревизиони суд уважили жалбе, односно ревизије тужене, те су нижестепене пресуде преиначене тако што су тужбени захтјеви одбијени, не може водити закључку о непостојању или недјелотворности правног лијека. Уставни суд такође указује да незадовољство ових апеланата исходима парничних поступака не може водити закључку да је прекршено право на дјелотворан правни лијек из члана 13 Европске конвенције. Стога, Уставни суд закључује да су наводи о повреди права на дјелотворан правни лијек из члана 13 Европске конвенције у вези с правом на правично суђење неосновани.

VII. Закључак

54. Уставни суд закључује да нема кршења права на имовину из члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију будући да апеланти нису имали "леgitимно очекивање" из члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију да ће и поред постојања рјешења о исплати трошкова вјештачења, која у смислу релевантних одредби ЗПП-а представљају извршну исправу, у конкретним парничним поступцима бити удовољено њиховим тужбеним захтјевима који се односе на исто потраживање.

55. Уставни суд закључује да не постоји повреда права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине у ситуацији када су апеланти беспотребно покренули парничне поступке, а имали су на располагању извршне исправе подобне за намирење потраживања у извршним поступцима, те када у конкретним случајевима не произлази да је било кршења права на приступ суду. Уставни суд такође закључује да се дужина поступака од двије године и седам мјесеци, односно нешто краће од три године, на двије судске инстанце не може сматрати неразумно дугим трајањем поступака.

56. Уставни суд даље закључује да нема повреде права на дјелотворан правни лијек из члана 13 Европске конвенције када апеланти наводе о повреди овог права везују за тврдње о повреди права на правично суђење, а Уставни суд је закључио да то право није прекршено. Такође, чињеница да оспорене коначне одлуке нису донесене у корист апеланата не указује сама по себи на повреду права на дјелотворан правни лијек.

57. На основу члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

58. Према члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница

Уставног суда Босне и Херцеговине
Сеада Палаврић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **AP-2548/21**, rješavajući apelacije **Gojka Vukovića i dr.**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b) i člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Seada Palavrić, predsjednica
Valerija Galić, potpredsjednica
Angelika Nußberger, potpredsjednica
Mirsad Čeman, sudija
Helen Keller, sutkinja
Marin Vukoja, sudija
na sjednici održanoj 29. maja 2025. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbijaju se kao neosnovane apelacije koje su podnijeli:

Gojko Vuković protiv Presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Mal 293847 21 Gž od 17. maja 2021. godine i presuda Vrhovnog suda Republike Srpske br. 71 0 Mal 293766 22 Rev od 22. novembra 2022. godine i 71 0 Mal 293846 22 Rev od 14. decembra 2022. godine,

Đuro Krčić protiv Presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Mal 307513 21 Gž od 22. oktobra 2021. godine,

Momčilo Bukejlović protiv presuda Okružnog suda u Banjaluci br. 71 0 Mal 342127 22 Gž od 21. februara 2023. godine i 71 0 Mal 341023 22 Gž od 25. maja 2023. godine,

Dalibor Đajić protiv Presude Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 Mal 035784 22 Gž od 13. februara 2023. godine,

Čedomir Spasojević protiv Presude Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 296888 22 Rev od 25. aprila 2023. godine,

Jadranka Ivetić protiv Presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Mal 325482 23 Gž od 16. juna 2023. godine i

Zoran Knežević protiv Presude Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 Mal 038992 22 Gž od 5. juna 2023. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

AP-2548/21

1. Gojko Vuković (u daljnjem tekstu: apelant Vuković) iz Banjaluke, kojeg zastupa Branislav A. Rakić, advokat iz Banjaluke, podnio je 14. jula 2021. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Okružnog suda u Banjaluci (u daljnjem tekstu: Okružni sud) broj 71 0 Mal 293847 21 Gž od 17. maja 2021. godine.

AP-47/22

2. Đuro Krčić (u daljnjem tekstu: apelant) iz Kotor-Varoši, kojeg zastupa Čedo Đukić, advokat iz Banjaluke, podnio je 4. januara 2022. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Okružnog suda broj 71 0 Mal 307513 21 Gž od 22. oktobra 2021. godine.

AP-705/23

3. Apelant Vuković je 10. februara 2023. godine, posredstvom istog punomoćnika, podnio apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Vrhovnog suda broj 71 0 Mal 293766 22 Rev od 22. novembra 2022. godine.

AP-1625/23

4. Apelant Vuković je 1. aprila 2023. godine, posredstvom istog punomoćnika, podnio apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Vrhovnog suda broj 71 0 Mal 293846 22 Rev od 14. decembra 2022. godine.

AP-2212/23

5. Momčilo Bukejlović (u daljnjem tekstu: apelant Bukejlović) iz Doboja, kojeg zastupa Rajko Stokić, advokat iz Doboja, podnio je 9. maja 2023. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Okružnog suda broj 71 0 Mal 342127 22 Gž od 21. februara 2023. godine.

AP-2230/23

6. Dalibor Đajić (u daljnjem tekstu: apelant) iz Banjaluke, kojeg zastupa Branimir Barić, advokat iz Banjaluke, podnio je 8. maja 2023. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Okružnog suda broj 73 0 Mal 035784 22 Gž od 13. februara 2023. godine.

AP-3043/23

7. Čedomir Spasojević (u daljnjem tekstu: apelant) iz Banjaluke, kojeg zastupa Saša Grabež, advokat iz Banjaluke, podnio je 3. jula 2023. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Vrhovnog suda broj 71 0 P 296888 22 Rev od 25. aprila 2023. godine.

AP-3649/23

8. Apelant Bukejlović je 11. augusta 2023. godine, posredstvom istog punomoćnika, podnio apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Okružnog suda broj 71 0 Mal 341023 22 Gž od 2. maja 2023. godine.

AP-3657/23

9. Jadranka Ivetić (u daljnjem tekstu: apelantica) iz Banjaluke, koju zastupa Svetozar Ivetić, advokat iz Banjaluke, podnijela je 11. augusta 2023. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Okružnog suda broj 71 0 Mal 325482 23 Gž od 16. juna 2023. godine.

AP-3959/23

10. Zoran Knežević (u daljnjem tekstu: apelant) iz Banjaluke, kojeg zastupa Milana Vukojević, advokat iz Banjaluke, podnio je 5. septembra 2023. godine apelaciju Ustavnom sudu protiv Presude Okružnog suda broj 73 0 Mal 038992 22 Gž od 5. juna 2023. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

11. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Vrhovnog suda, Okružnog suda i tužene Republike Srpske (u daljnjem tekstu: tužena) zatraženo je da dostave odgovore na apelacije.

12. Pozvani su dostavili odgovore na apelacije i oni su proslijeđeni apelantima na eventualno izjašnjenje. Apelanti su u predmetima br. AP-2548/21, AP-47/22 i AP-3649/23 dostavili izjašnjenja, dok ostali apelanti to nisu učinili.

III. Činjenično stanje

13. Činjenice predmeta koje proizlaze iz navoda apelanata i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

Uvodna napomena

14. Apelanti su sudski vještaci različitih struka i oni su na osnovu naloga sudova u ranije vođenim parničnim i vanparničnim postupcima izvršili vještačenja. U skladu s tim sudovi su donijeli rješenja kojima je određeno da se apelantima izvrši isplata preciziranih novčanih iznosa na ime naknade troškova vještačenja. Međutim, te naknade im nisu isplaćene.

Parnični postupci u kojima su donesene osporene odluke

15. Apelanti su podnijeli tužbe Osnovnom sudu u Banjaluci i Osnovnom sudu u Kotor-Varoši (u daljnjem tekstu: Osnovni sudovi) protiv tužene kojima su tražili isplatu dugovanja po osnovu troškova za izvršena vještačenja.

16. Odlučujući u prvostepenim postupcima, Osnovni sudovi su donijeli presude, preciziranih brojeva i datuma, kojima su tužbeni zahtjevi apelanata usvojeni i tužena obavezana da im na ime duga za izvršena vještačenja isplati precizirane novčane iznose sa zakonskim zateznim kamatama. Također, tužena je obavezana da apelantima nadoknadi troškove postupka. U obrazloženjima prvostepenih presuda Osnovni sudovi su, između ostalog, naveli da su novčane naknade na ime predjuma troškova za izvršena vještačenja uplaćene na račun posebnih namjena – depozitni račun. Dalje, sudovi su naveli da depozitnim računom, shodno odredbama Zakona o trezoru, upravlja i raspolaže Ministarstvo finansija Republike Srpske. Međutim, kako su sudovi ukazali, te naknade apelantima nisu isplaćene. U vezi s tim, Osnovni sudovi su istakli da se ne mogu prihvatiti tvrdnje tužene da naknade nisu isplaćene zbog toga što je nad Bankom Srpske, u kojoj su konkretna novčana sredstva deponirana, otvoren stečajni postupak. Naime, sudovi su pojasnili da apelanti nisu ni u kakvom materijalnom odnosu s Bankom Srpske tako da otvaranje stečajnog postupka ne utječe na njihovo pravo da od tužene potražuju naknade na ime vještačenja. Pri tome, sudovi su istakli da su apelanti u obligacionopravnom odnosu s tuženom jer je organ tužene, konkretno sud, dao nalog apelantima da izvrše vještačenja. Osnovni sudovi su naveli da je tužena odgovorna za svoje organe i samo ona ima stranačku sposobnost u takvoj vrsti sporova. Shodno tome, sudovi su zaključili da je tužena bez osnova zadržala sredstva koja su uplaćena na ime vještačenja, pa se u smislu odredbi člana 210. st. 1. i 2. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO) neosnovano obogatila za te iznose. Osim toga, Osnovni sudovi su usvajanje tužbenih zahtjeva obrazložili i primjenom odredbi člana 749. ZOO-a ukazujući da je između apelanata i

tužene zasnovan ugovor o nalogu jer su sudovi angažirali apelante da izvrše vještačenja. Sudovi su također naveli da je postupanje tužene suprotno zakonskim odredbama i da je apelantima pričinjena šteta u smislu člana 155. ZOO-a za koju odgovara tužena u smislu člana 172. ZOO-a.

17. Tužena je protiv prvostepenih presuda podnijela žalbe Okružnom sudu.

18. Presudama Okružnog suda, preciziranih brojeva i datuma, uvaženo je sedam žalbi i prvostepene presude su preinačene tako što su tužbeni zahtjevi apelanata odbijeni, dok su preostale tri žalbe odbijene i prvostepene presude potvrđene. U obrazloženjima presuda kojima su žalbe uvažene Okružni sud je naveo da je pogrešan stav prvostepenog suda da se tužena neosnovano obogatila odnosno da su ispunjeni uvjeti za primjenu člana 210. ZOO-a. Naime, sud je pojasnio da sredstva uplaćena na depozitni račun suda za potrebe vještačenja nisu prešla u imovinu tužene. Polaganje sudskog depozita, kako je sud naveo, regulirano je odredbama Zakona o vanparničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZVP) i nije propisano da će predmet depozita deponiranjem postati vlasništvo tužene (izuzev u smislu člana 224. ZVP-a, ali to ovdje nije slučaj). Stoga je, prema stavu Okružnog suda, prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno pravo. Okružni sud je također ukazao da se ne radi o situaciji koju regulira odredba člana 749. stav 1. ZOO-a. Naime, sud je ukazao da on nije nalogodavac niti su apelanti nalogoprimci. Činjenica da su u postupcima u kojima su provedena navedena vještačenja parnične stranke predjmile novčana sredstva za naknadu troškova vještačenja, a ne sud, dokazuje da se ne radi o ugovoru o nalogu. Dalje, Okružni sud je naveo da u radnjama organa tužene nema protivpravnosti ni uvjeta za odštetnu odgovornost u smislu čl. 155. i 172. ZOO-a. Kako je sud ukazao, odgovornost pravnog lica za rad njegovih organa postoji u slučaju nezakonitog i nepravilnog rada. Prema ocjeni suda, ne može se zaključiti da je tužena postupala suprotno zakonu i pravilima struke koji odudaraju od uobičajene metode rada u državnim tijelima i mimo cilja koji je određen.

19. Međutim, u obrazloženju jedne od osporenih odluka (odluka Okružnog suda osporena u AP-2548/21) Okružni sud je istakao da je apelant u svakom slučaju imao na raspolaganju pravomoćna rješenja kao izvršne naslove iz predmeta u kojima su određeni troškovi vještačenja. U vezi s tim, Okružni sud je zaključio da nije ni bilo potrebe da apelant u parničnom postupku zahtijeva odlučivanje.

20. S obzirom na uspjeh tužene u žalbenim postupcima, Okružni sud je ukazao da joj pripadaju troškovi postupka. Okružni sud se pozvao na odredbe člana 386. stav 1, člana 387. stav 1. i člana 397. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP) te je naveo na šta se troškovi postupka u svakom konkretnom predmetu odnose.

21. Tužena je izjavila revizije protiv drugostepenih presuda kojima su njene žalbe odbijene. Presudama Vrhovnog suda, preciziranih brojeva i datuma, revizije su usvojene i nižestepene presude preinačene tako što su tužbeni zahtjevi apelanata odbijeni. Također, apelanti su obavezani da tuženoj nadoknade troškove postupaka. Vrhovni sud je u obrazloženjima, u suštini, dao iste razloge za odbijanje tužbenih zahtjeva kao i Okružni sud.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

22. Apelanti su se pozvali na povredu prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1.

Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Pojedini apelanti su se pozvali i na povredu prava na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije. Apelanti u suštini ukazuju na proizvoljnu primjenu procesnog i materijalnog prava, te problematizuju zaključke i obrazloženja sudova iz osporenih odluka. Apelanti su naveli da iako nije sporno njihovo pravo na isplatu konkretnih naknada, oni nemaju efikasno pravno sredstvo i postupak u kojem to pravo mogu ostvariti. Kako su apelanti ukazali, sudovi su zauzeli stav da rješenja o dosudi troškova za vještačenja ne predstavljaju izvršne isprave, a u parničnim postupcima se odbijaju njihovi tužbeni zahtjevi. Sve to, prema mišljenju apelanata, dovodi do pravne nesigurnosti. Apelanti su se pozvali na Odluku Ustavnog suda broj AP-2914/21 od 13. jula 2024. godine. Dalje, apelanti smatraju da su osporenim odlukama lišeni prava da uživaju svoju imovinu. Osim toga, pojedini apelanti problematiziraju odluke o naknadi troškova postupka tuženoj te ukazuju da im je time narušeno pravo na pristup sudu jer ne postoji proporcionalnost između obaveze koja im je stavljena na teret i cilja koji se želio postići. U vezi s tim, apelanti su se pozvali na Odluku Ustavnog suda broj AP-1101/17 od 22. marta 2018. godine. Apelant Bukejlović je naveo da mu je povrijeđeno "pravo pristupa nepristrasnom sudu".

23. U predmetima br. AP-2548/21 i AP-2230/23 apelanti zahtijevaju da im se zbog dužine trajanja parničnih postupaka dosudi naknada nematerijalne štete u iznosu od po 1.000,00 KM.

b) Odgovori na apelaciju

24. Vrhovni sud i Okružni sud su u suštini naveli da ostaju pri razlozima datim u obrazloženjima osporenih odluka. Smatraju da nisu osnovani navodi apelanata o povredi prava na koja su se pozvali u apelacijama. Predlažu da Ustavni sud odbije apelacije kao neosnovane.

25. Tužena je također ukazala da su apelacioni navodi neosnovani. Tužena je u predmetu broj AP-3649/23 navela da je apelant u izvršnom postupku vođenim pod brojem 71 0 I 310439 19 I svoje potraživanje namirio 22. septembra 2023. godine, ali je i pored toga nastavio s vođenjem parničnog postupka.

26. U izjašnjenjima na odgovore na apelaciju apelanti su u suštini ukazali da ostaju pri apelacionim navodima. Apelant Bukejlović je naveo da je upućivanjem na parnicu izložen bespotrebnim troškovima, pa da stoga nije od utjecaja činjenica da je u kasnijem izvršnom postupku, po apelaciji broj AP-4621/20, namirio glavni dug.

V. Relevantni propisi

27. **Zakon o izvršnom postupku** ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14, 5/17 – odluka USRS, 60/17 – odluka USBiH, 115/17 – odluka US BiH, 58/18 – rješenje USBiH i 66/18)

Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je objavljen u službenom glasilu na srpskom jeziku, ali lektoriran na službene jezike u Bosni i Hercegovini, koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 23. stav 1.

Izvršne isprave su:

1) izvršna odluka sudova i izvršno sudsko poravnanje, [...].

Član 24. stav 1.

Sudskom odlukom, prema ovom zakonu, smatra se presuda, rješenje, te druga odluka donesena u postupku pred sudom i arbitražom, a sudskim poravnanjem smatra se poravnanje zaključeno u postupku pred sudom i arbitražama.

Član 25. stav 1.

Sudska odluka kojom je naloženo ispunjenje potraživanja na neko davanje ili činjenje izvršna je ako je postala pravomoćna i ako je protekao rok za dobrovoljno ispunjenje. Rok za dobrovoljno ispunjenje teče od dana dostave odluke izvršeniku, a završava se protokom zadnjeg dana određenog sudskom odlukom, ako zakonom nije drugačije određeno.

Član 27. st. (1) i (2)

(1) Izvršna isprava podobna je za izvršenje ako su u njoj naznačeni tražilac izvršenja i izvršenik te predmet, vrsta, obim i vrijeme ispunjenja obaveze.

(2) Ako u izvršnoj ispravi nije određen rok za dobrovoljno ispunjenje obaveze, taj rok određuje se rješenjem o izvršenju.

[...].

Član 35. stav 1.

Ako se prijedlog za izvršenje podnosi sudu koji nije odlučivao u prvom stepenu, uz prijedlog se podnosi izvršna isprava, u originalu ili ovjerenom prijepisu, na koji je stavljena potvrda o izvršnosti.

VI. Dopustivost i meritum

28. Ustavni sud utvrđuje da apelacije ispunjavaju uvjete propisane članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, kao i da su podnesene u roku, da ispunjavaju i ostale uvjete dopustivosti iz člana 18. stav (3) Pravila Ustavnog suda, te da nisu očigledno (*prima facie*) neosnovane u smislu odredbe člana 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda.

29. Apelanti pobijaju presude Vrhovnog suda i Okružnog suda tvrdeći da im je povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije te pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Također, pojedini apelanti smatraju da im je povrijeđeno i pravo na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije.

Pravo na imovinu

30. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

k) Pravo na imovinu.

31. Član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju glasi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korištenje imovine u skladu s općim interesom, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

32. Ustavni sud zapaža da su apelanti tužbenim zahtjevima tražili da se obaveže tužena da im isplati naknade na ime troškova za izvršena vještačenja. S obzirom na to da iz prezentiranih činjenica nesporno proizlazi da se u ovim slučajevima radi o specifičnim okolnostima, Ustavni sud prvo treba da ispita da li su apelanti zaista mogli imati "legitimno očekivanje" iz člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju da će njihovi tužbeni zahtjevi biti ostvareni u konkretnim parničnim postupcima. Prije nego što odgovori na ovo pitanje, Ustavni sud će ukazati na svoju praksu u kojoj je razmatrao ista i slična činjenična i pravna pitanja.

33. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća na svoju praksu iz Odluke broj AP-4621/20 u kojoj je razmatrano pitanje da li rješenje o isplati troškova za izvršeno vještačenje ima značaj izvršne odluke, kako to reguliraju relevantne odredbe ZIP-a (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-4621/20 od 8. juna 2022. godine). Prezentirajući taj predmet, Ustavni sud će se referirati i na navode apelanata u odnosu na stav izvršnih sudova da rješenja o dosudi troškova za vještačenja ne predstavljaju izvršne isprave te navode o pravnoj nesigurnosti. Naime, izvršni postupak u tom predmetu je pokrenut na osnovu rješenja o troškovima za izvršeno vještačenje. Međutim, redovni sudovi su, u konačnici, zauzeli stav da takvo rješenje ne predstavlja izvršnu ispravu u smislu odredbi člana 23. ZIP-a, već ima snagu rješenja koje se tiče upravljanja postupkom, te uputili apelanata da svoja prava ostvari u parničnom postupku. Međutim, Ustavni sud je, odlučujući o podnesenoj apelaciji, utvrdio povredu člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije, ukinuo drugostepeno rješenje i predmet vratio Okružnom sudu na ponovni postupak. U obrazloženju odluke Ustavni sud je ukazao da iz relevantnih odredbi ZIP-a (vidi tačku 33. navedene odluke) proizlazi da su izvršne isprave, između ostalog, odluke sudova i da se sudskom odlukom smatra, između ostalog, i rješenje. Također, sudska odluka je izvršna ako je postala pravomoćna i ako je protekao rok za dobrovoljno ispunjenje. Dalje, izvršna isprava je podobna za izvršenje ako su u njoj naznačeni tražilac izvršenja i izvršenik te predmet, vrsta, obim i vrijeme ispunjenja obaveze. Najzad, ukoliko nije određen rok za dobrovoljno izvršenje, rok se određuje u izvršnoj ispravi. Dakle, Ustavni sud je razmotrio stav izvršnih sudova u kontekstu primjene relevantnih odredbi ZIP-a kojima je reguliran institut izvršne isprave. Ustavni sud je, imajući u vidu okolnosti tog slučaja, tj. postojanje rješenja o isplati troškova vještačenja kojim je naloženo računovodstvu suda da apelanatu s depozitnog računa isplati precizirani novčani iznos, te sadržaj, odnosno analizu prethodno navedenih odredbi ZIP-a naveo "da je proizvoljan stav redovnih sudova da nalog računovodstvu dat od sudije koji postupa u određenom predmetu nema značaj izvršne odluke, već ima snagu rješenja koje se tiče upravljanja postupkom. Kod svega navedenog Ustavni sud nalazi da je proizvoljno i upućivanje apelanata da u redovnom parničnom postupku treba da ostvari svoja prava" (tačka 34).

34. Dalje, Ustavni sud ukazuje da se u Odluci broj AP-367/21 bavio identičnim činjeničnim i pravnim pitanjem. Također, u ovoj odluci je, na osnovu istih razloga kao i u prethodnoj, utvrđeno kršenje člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije, ukinuto drugostepeno rješenje i predmet vraćen Višem privrednom sudu u Banjaluci na ponovni izvršni postupak (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-367/21 od 28. septembra 2023. godine).

35. Osim toga, Ustavni sud podsjeća i na svoju praksu u kojoj se bavio sličnim činjeničnim i pravnim pitanjem. Naime, Ustavni sud ukazuje da je u Odluci broj AP-2914/21, na koju se i apelanti pozivaju, utvrđena povreda prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-2914/21 od 13. jula 2023. godine). Naime, tužilac je u parničnom postupku tražio da mu tužena izvrši povrat uplaćenih novčanih sredstava kojima je u izvršnom postupku na javnoj licitaciji kupio stan. Tužilac nije ušao u posjed stana jer je izvršni postupak prekinut zbog pitanja prava vlasništva na stanu. I pored naloga suda u izvršnom postupku, tužiocu nije izvršen povrat uplaćenih novčanih sredstava. Razlozi za odbijanje tužbenog zahtjeva su isti kao što je to slučaj u odlukama koje su osporene apelacijama. Kako je

već navedeno, Ustavni sud je u ovom predmetu utvrdio povredu prava na imovinu, te u vezi s tim ukazao da u konkretnom slučaju nije odlučujuće to da li je u radnjama organa tužene bilo protivpravnosti ili ne. Ustavni sud je zaključio da je apelant lišen svoje imovine bez ikakve mogućnosti da svoje potraživanje ostvari u bilo kojem drugom postupku.

36. Dakle, evidentno je da se razlika između navedenih predmeta ogleda u činjenici koja se odnosi na rješenja o troškovima za izvršena vještačenja kao izvršnim ispravama te, u vezi s tim, mogućnošću da se potraživanja po tom osnovu ostvare u izvršnom postupku. S druge strane, to nije slučaj u Odluci broj AP-2914/21 jer je apelant, kako je to već navedeno, lišen mogućnosti da svoje potraživanje ostvari u bilo kojem drugom postupku. Osim toga, u predmetu broj AP-2914/21, za razliku od ovih predmeta, apelant je uplatio svoja sredstva na depozitni račun suda, dok u ovim slučajevima apelantima nisu isplaćena sredstva po osnovu izvršenog vještačenja. Dakle, apelanti u ovim slučajevima ipak nisu uplatili svoja novčana sredstva na depozitni račun suda kako je to bilo u predmetu broj AP-2914/21.

37. Vraćajući se na konkretne predmete, Ustavni sud će odgovoriti na pitanje da li su apelanti mogli imati "legitimno očekivanje" da će u konkretnim parničnim postupcima biti usvojeni njihovi tužbeni zahtjevi. Prema mišljenju Ustavnog suda, osnovno pitanje u ovim slučajevima je da li su apelanti uopće trebali podnositi tužbe da bi ostvarili svoja prava. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da su apelanti, svaki u svojoj struci, izvršili vještačenja, dakle prethodno su postupili po nalogu suda, osnovno pitanje u ovim slučajevima je da li su apelanti uopće trebali podnositi tužbe da bi ostvarili svoja prava. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da su apelanti, svaki u svojoj struci, izvršili vještačenja, dakle prethodno su postupili po nalogu suda, osnovno pitanje u ovim slučajevima je da li su apelanti uopće trebali podnositi tužbe da bi ostvarili svoja prava. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da su apelanti, svaki u svojoj struci, izvršili vještačenja, dakle prethodno su postupili po nalogu suda, osnovno pitanje u ovim slučajevima je da li su apelanti uopće trebali podnositi tužbe da bi ostvarili svoja prava. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da su apelanti, svaki u svojoj struci, izvršili vještačenja, dakle prethodno su postupili po nalogu suda, osnovno pitanje u ovim slučajevima je da li su apelanti uopće trebali podnositi tužbe da bi ostvarili svoja prava.

38. U vezi s tim, Ustavni sud smatra da se opravdano dovodi u pitanje da li su apelanti uopće trebali tražiti namirenje potraživanja u parničnim postupcima. Iako su redovni sudovi osporene odluke zasnovali na odredbama ZOO-a i Zakona o trezoru, Ustavni sud će konkretno pitanje sagledati iz drugog ugla. Naime, Ustavni sud zapaža da je Okružni sud u obrazloženju jedne od osporenih presuda – broj 71 0 Mal 293847 21 Gž od 17. maja 2021. godine, osporenoj u predmetu broj AP-2548/21, istakao da apelant nije ni trebao pokrenuti parnični postupak s obzirom na to da je raspolagao pravomoćnim rješenjem o troškovima vještačenja kao izvršnim naslovom. Dakle, navedeni dio obrazloženja iz osporene odluke korespondira pravnom shvatanju Ustavnog suda izraženom u citiranim odlukama br. AP-4621/20 i AP-367/21 u skladu s kojim su apelanti u izvršnim postupcima mogli ostvariti svoja prava.

39. Imajući u vidu okolnosti konkretnih slučajeva, Ustavni sud smatra da se ne može zanemariti činjenica da su apelanti već od ranije raspolagali sudskim odlukama o isplati troškova za izvršena vještačenja. Dakle, u posjedu su, u smislu prethodno navedenih stavova Ustavnog suda (vidi tačku 34), izvršnih isprava i samim tim imaju mogućnost da pokrenu izvršne postupke i tako namire potraživanja od tužene. U prilog navedenom je i odgovor na apelaciju tužene u predmetu broj AP-3649/23 u kojem je, između ostalog, istaknuto da je apelant Bukejlović u izvršnom postupku naplatio od tužene svoja potraživanja (vidi tačku 25. odluke).

40. Shodno tome, Ustavni sud smatra da se sam po sebi nameće zaključak da u specifičnim okolnostima konkretnih slučajeva nije ni bilo potrebe da apelanti traže odlučenje u parničnim postupcima. Naime, njihova potraživanja su nesporno utvrđena i stoga nisu ni trebala da budu predmet ponovnog razmatranja u bilo kakvom postupku. Pod pretpostavkom da bi u parničnim postupcima koji su predmet

razmatranja ove odluke Ustavnog suda bilo udovoljeno tužbenim zahtjevima, apelanti bi zapravo dobili još jednu izvršnu ispravu kakvom od ranije raspolažu i koja se odnosi na identično potraživanje. Takav pristup dovodi u pitanje sam značaj i svrhu donesenih rješenja o isplati troškova za izvršena vještačenja ukoliko bi se o pravomoćno utvrđenim potraživanjima ponovo raspravljalo u nekom novom parničnom postupku.

41. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud smatra da apelanti nisu mogli imati "legitimno očekivanje" da će, pored postojećih rješenja o isplati troškova vještačenja, tužbeni zahtjevi kojima su tražili isplatu istih troškova za izvršena vještačenja biti ostvareni u konkretnim parničnim postupcima. Ustavni sud smatra da su apelanti po redovnom toku stvari, uprkos prvobitno zauzetom stavu izvršnih sudova da se ne radi o izvršnim ispravama, umjesto podnošenja tužbi trebali da pokrenu izvršne postupke protiv tužene i tako namire svoja potraživanja. Pri tome, Ustavni sud podsjeća da pristup iz ovog predmeta korespondira praksi iz predmeta br. AP-4621/20 i AP-367/21 navedenoj u prethodnom dijelu odluke.

42. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud smatra da u konkretnim parničnim postupcima nije došlo do povrede prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

43. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

44. Član 6. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obaveza ili krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom ustanovljenim zakonom.

45. Ustavni sud zapaža da se suština apelacionih navoda o povredi prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije svodi na tvrdnje o proizvoljno utvrđenom činjeničnom stanju i proizvoljnoj primjeni prava, kršenju prava na pristup sudu, nepristrasnosti suda, te dužini trajanja pojedinih postupaka.

46. U odnosu na navode o povredi prava na pristup sudu, Ustavni sud zapaža da apelanti kršenje tog prava dovode u vezu s odlukama o troškovima postupka, pri čemu se pozivaju na Odluku Ustavnog suda broj AP-1101/17. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da se u navedenoj odluci radilo o činjenično i pravno drugačijem slučaju. Naime, tom odlukom Ustavnog suda je, u specifičnim okolnostima tog predmeta, utvrđeno kršenje prava na imovinu i prava na pristup sudu kao dio prava na pravično suđenje u situaciji kada je apelantica u tom postupku obavezana na isplatu troškova postupka Pravobranilaštvu Republike Srpske (koje je zastupalo tuženu Republiku Srpsku) u postupku za naknadu nematerijalne štete koju je apelantica pretrpjela kao žrtva ratnog zločina (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-1101/17 od 22. marta 2018. godine). Ustavni sud stoga ne može zaključiti da je pozivanje na navedenu odluku Ustavnog suda relevantno za konkretne apelacije i da je obaveživanjem da naknade troškove postupka suprotnoj strani apelantima uskraćeno pravo na pristup sudu.

47. S obzirom na zaključak Ustavnog suda da apelanti nisu imali "legitimno očekivanje" da će u konkretnim parničnim postupcima biti udovoljeno njihovim tužbenim

zahtjevima, Ustavni sud smatra da u karakterističnim okolnostima ovih slučajeva nije potrebno razmatrati navode o proizvoljno utvrđenom činjeničnom stanju i proizvoljnoj primjeni prava.

48. Dalje, Ustavni sud zapaža da apelant Bukejlović koji je ukazao na kršenje "prava pristupa nepristrasnom sudu" te navode nije obrazložio. S obzirom na činjenicu da, osim paušalnih navoda, apelant nije ponudio dokaze koji bi ukazivali na subjektivnu ili objektivnu pristrasnost redovnih sudova, niti takvo šta proizlazi iz predloženih dokumenata, Ustavni sud te navode neće razmatrati.

49. Osim toga, Ustavni sud zapaža da se u predmetima br. AP-2548/21 i AP-2230/23 apelanti pozivaju na povredu prava na suđenje u razumnom roku. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da se opravdanost dužine postupka mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i u odnosu na sljedeće kriterije: složenost predmeta, postupanje apelanta i relevantnih organa vlasti, te šta je u sporu za apelanta bilo dovedeno u pitanje (vidi Evropski sud, *Mikulić protiv Hrvatske*, presuda od 7. februara 2002. godine, predstavka broj 53176/99, tačka 38. i *Delić protiv Bosne i Hercegovine*, presuda od 2. marta 2021. godine, predstavka broj 59181/18, tačka 18).

50. Ustavni sud zapaža da je u predmetu broj AP-2548/21 relevantan period od 16. oktobra 2018. godine, kada je tužba podnesena, do donošenja presude Okružnog suda 17. maja 2021. godine, dakle ukupan period od dvije godine i sedam mjeseci. Dalje, u odnosu na predmet broj AP-2230/23 relevantan period je od 2. marta 2020. godine, kada je tužba podnesena, do donošenja presude Okružnog suda 13. februara 2023. godine, dakle ukupan period kraći od tri godine. Također, Ustavni sud ukazuje da se ne radi o predmetima koji su po zakonu hitne prirode, niti se u konkretnim slučajevima radilo o složenim činjeničnim ili pravnim pitanjima. Ocjenjujući ponašanje sudova, Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi u relevantnim periodima u konkretnim postupcima donijeli po dvije meritorne odluke. Stoga, sagledavajući postupak u cjelini, te imajući u vidu činjenicu da su postupci pravomoćno okončani u periodu od dvije godine i sedam mjeseci, odnosno u periodu kraćem od tri godine, Ustavni sud ne može zaključiti da je dužina trajanja ovih postupaka prešla granice "razumnog roka" iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

51. Shodno tome, Ustavni sud zaključuje da u konkretnim slučajevima nije došlo do kršenja prava na suđenje u razumnom roku kao jednog od elemenata prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

52. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da u konkretnim slučajevima nema kršenja prava apelanata na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Pravo na djelotvoran pravni lijek

53. Pojedini apelanti smatraju da im je povrijeđeno pravo na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije. Iz navoda apelanata se može zaključiti da navode o kršenju tog

prava dovode u vezu s pravom na pravično suđenje. Ustavni sud zapaža da ti apelanti nisu koristili pravo podnošenja žalbe protiv prvostepenih presuda, odnosno revizije protiv drugostepenih presuda jer su bili zadovoljni ishodom prvostepenog i drugostepenog postupka. Međutim, apelanti su, u skladu s relevantnim odredbama ZPP-a, imali mogućnost da dostave odgovore na žalbe i revizije tužene, što su, kako proizlazi iz obrazloženja drugostepenih i revizionih presuda, i učinili. Činjenica da su drugostepeni sud i revizioni sud uvažili žalbe, odnosno revizije tužene, te su nižestepene presude preinačene tako što su tužbeni zahtjevi odbijeni, ne može voditi zaključku o nepostojanju ili nedjelotvornosti pravnog lijeka. Ustavni sud također ukazuje da nezadovoljstvo ovih apelanata ishodom parničnih postupaka ne može voditi zaključku da je prekršeno pravo na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije. Stoga, Ustavni sud zaključuje da su navodi o povredi prava na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije u vezi s pravom na pravično suđenje neosnovani.

VII. Zaključak

54. Ustavni sud zaključuje da nema kršenja prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju budući da apelanti nisu imali "legitimno očekivanje" iz člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju da će i pored postojanja rješenja o isplati troškova vještačenja, koja u smislu relevantnih odredbi ZIP-a predstavljaju izvršnu ispravu, u konkretnim parničnim postupcima biti udovoljeno njihovim tužbenim zahtjevima koji se odnose na isto potraživanje.

55. Ustavni sud zaključuje da ne postoji povreda prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine u situaciji kada su apelanti bespotrebno pokrenuli parnične postupke, a imali su na raspolaganju izvršne isprave podobne za namirenje potraživanja u izvršnim postupcima, te kada u konkretnim slučajevima ne proizlazi da je bilo kršenja prava na pristup sudu. Ustavni sud također zaključuje da se dužina postupaka od dvije godine i sedam mjeseci, odnosno nešto kraće od tri godine, na dvije sudske instance ne može smatrati nerazumno dugim trajanjem postupaka.

56. Ustavni sud dalje zaključuje da nema povrede prava na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije kada apelanti navode o povredi ovog prava vezuju za tvrdnje o povredi prava na pravično suđenje, a Ustavni sud je zaključio da to pravo nije prekršeno. Također, činjenica da osporene konačne odluke nisu donesene u korist apelanata ne ukazuje sama po sebi na povredu prava na djelotvoran pravni lijek.

57. Na osnovu člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

58. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Seada Palavrić, s. r.

K A Z A L O

ZASTUPNIČKI DOM**PARLAMENTARNE SKUPŠTINE****BOSNE I HERCEGOVINE**

- 456 Zaključci broj 01-50-1-15-28/25 (hrvatski jezik) 1
 Zaključci broj 01-50-1-15-28/25 (srpski jezik) 1
 Zaključci broj 01-50-1-15-28/25 (bosanski jezik) 2

VIJEĆE MINISTARA**BOSNE I HERCEGOVINE**

- 457 Rješenje o razrješenju vršitelja dužnosti 2
 zamjenika koordinatora za reformu javne uprave (hrvatski jezik)
 Rješenje o razrješenju vršioca dužnosti 2
 zamjenika koordinatora za reformu javne uprave (srpski jezik)
 Rješenje o razrješenju vršioca dužnosti zamjenika 2
 koordinatora za reformu javne uprave (bosanski jezik)
 458 Rješenje o imenovanju zamjenika koordinatora za 2
 reformu javne uprave (hrvatski jezik)
 Rješenje o imenovanju zamjenika koordinatora 2
 za reformu javne uprave (srpski jezik)
 Rješenje o imenovanju zamjenika koordinatora za 3
 reformu javne uprave (bosanski jezik)

NEOVISNI OPERATOR SUSTAVA**U BOSNI I HERCEGOVINI**

- 459 Odluka o dopuni Statuta Neovisnog operatora 3
 sustava Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
 Odluka o dopuni Statuta Nezavisnog 3
 operatora sistema Bosne i Hercegovine (srpski jezik)
 Odluka o dopuni Statuta Nezavisnog operatora 3
 sistema Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)

AGENCIJA ZA STATISTIKU**BOSNE I HERCEGOVINE**

- 460 Priopćenje o prosječnoj mjesečnoj bruto plaći 4
 zaposlenih u Bosni i Hercegovini za travanj 2025. godine (hrvatski jezik)
 Saopštenje o prosječnoj mjesečnoj бруто плати 4
 запослених у Босни и Херцеговини за април 2025. године (српски језик)
 Saopćenje o prosječnoj mjesečnoj bruto plaći 4
 zaposlenih u Bosni i Hercegovini za april 2025. godine (bosanski jezik)
 461 Priopćenje o prosječnoj isplaćenoj mjesečnoj neto 4
 plaći zaposlenih u Bosni i Hercegovini za travanj 2025. godine (hrvatski jezik)
 Saopštenje o prosječnoj isplaćenoj mjesečnoj 4
 нето плати запослених у Босни и Херцеговини за април 2025. године (српски језик)
 Saopćenje o prosječnoj isplaćenoj mjesečnoj neto 4
 plaći zaposlenih u Bosni i Hercegovini za april 2025. godine (bosanski jezik)

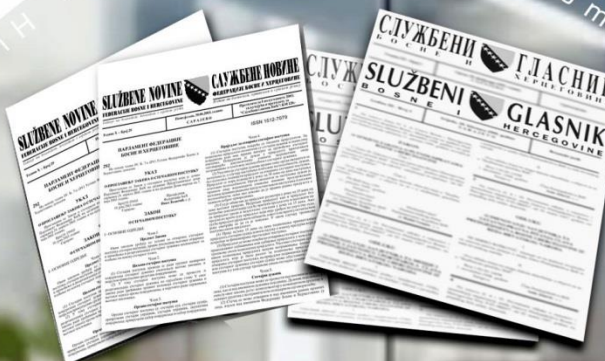
REGULATORNA AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJE**BOSNE I HERCEGOVINE**

- 462 Pravilnik o načinu prikupljanja i objavljivanja 4
 podataka o tržištu elektroničkih komunikacija (hrvatski jezik)
 Правилник о начину прикупљања и 18
 објављивања података о тржишту електронских комуникација (српски језик)
 Pravilnik o načinu prikupljanja i objavljivanja 32
 podataka o tržištu elektronskih komunikacija (bosanski jezik)

USTAVNI SUD**BOSNE I HERCEGOVINE**

- 463 Odluka broj AP-2548/21 (hrvatski jezik) 45
 Odluka broj AP-2548/21 (srpski jezik) 50
 Odluka broj AP-2548/21 (bosanski jezik) 55

Svako zloupotrebom kupac se obavezuje da plati nastalu štetu - Sva prava zadržava © JP NIO Službeni list BiH

službena glasila 2024.

JP NIO Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39, Sarajevo
Bosna i Hercegovina
tel/fax: ++387 33 722 079
722 054
722 041
e-mail: slist@slist.ba
www.sluzbenilist.ba

http://www.sluzbenilist.ba/home/index

Službeni list- Naslovna Stranica

File Edit View Favorites Tools Help

Convert Select

SLUŽBENI LIST BiH
JP NIO Službeni list
Bosne i Hercegovine

Jezik Službena glasila Oglašavanje Pretraga Vjesti Web shop Info Javne nabave

Naslovna stranica

IZMJENE PLANA JAVNIH NABAVKI ZA 2022. GODINU

Službeni glasnik BiH
broj 1/23

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE
ODLUKU O IMENOVANJU PREDSTAVNIKA BOSNE I HERCEGOVINE U ZAJEDNIČKI ODBOR ZA OBRAZOVNU I ZNANSTVENU SURADNJU IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE SJEVERNE MAKEDONIJE

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE
ODLUKU O ODOBRAVANJU SREDSTAVA TEKUĆE PRIČUVE

Službene novine Federacije BiH
broj 104/22

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
UREDBU O PRESTANKU VAŽENJA UREDBE O UTVRĐIVANJU VLASTITIH PRIHODA, NAČINA I ROKOVA RASPODJELE

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
UREDBU O KRITERIJIMA ZA OBRAČUN I NAČIN PLAĆANJA NAKNADA ZA PROIZVODE KOJI NAKON UPOTREBE POSTAJU AMBALAŽNI OTPAD I ELEKTRIČNI I ELEKTRONSKI OTPAD

Službene novine Kantona Sarajevo
broj 1/23

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
ODLUKU O DAVANJU SAGLASNOSTI NA ODLUKU O PRIVREMENOM FINANSIRANJU ZAVODA ZDRAVSTVENOG

Međunarodni ugovori
broj 8/22

PREDSEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
ODLUKU O PRIHVATANJU ODRICANJA I IZMJENA I DOPUNA U SVEZI SPORAZUMA O INVESTICIJSKOM

branka
→ Promjena šifre
→ Odjava

JP NIO
Službeni list BiH
Dž. Bijića 39/III
71000 Sarajevo, BiH
tel/fax:
+387 33 72 20 30
e-pošta:
Sluzbeni.list@nio.gov.ba

ISO 9001
INTERCERT

BAZA PRAVNIH AKATA

SLUŽBENI GLASNIK BOSNE I HERCEGOVINE
Izdanje na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на босанском, хрватском и српском језику

SLUŽBENI GLASNIK

BOSNE I HERCEGOVINE

Nakladnik: JP NIO Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39/III, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Ravnatelj i odgovorni urednik: Dragan Prusina
Tehnička priprema: Uredništvo JP NIO Službeni list BiH
Tisak: UNIONINVESTPLASTIKA d. d. Sarajevo
Za tiskaru: Muhamed Mirvić

Telefoni:
Centrala: 033 72 20 30
Direktor: 033 72 20 61
Uredništvo: 033 72 20 38
Računovodstvo: 033 72 20 48
Služba za pravne i opće poslove: 033 72 20 51
Pretplata: 033 72 20 54
Oglasni odjel: 033 72 20 49 i 72 20 50
Komercijala sa poslovnicom i prodajom: 033 72 20 43

Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa:

UNICREDIT BANK DD 338-320-22000052-11
ASA BANKA DD Sarajevo 134-470-10067655-09
ADDIKO BANK AD
Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12
RAIFFEISEN BANK DD BiH Sarajevo 161-000-00071700-57
Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska lista.

Identifikacijski broj 4200226120002
Porezni broj 01071019
PDV broj 200226120002
Pretplata za I polugodište 2025. godine na "Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", 120,00 KM.

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba>
Godišnja pretplata 240,00 KM po korisniku
e-mail: redakcija@slist.ba - oglasis@slist.ba - pretplata@slist.ba - racunovodstvo@slist.ba - jnb.komercijala@slist.ba